

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 7 DIN BROJ 263

**UMIRUĆI
ŽDRAL**

Thomas Jeier:

UMIRUČI ŽDRAL

Thomas Jeier: **UMIRUĆI ŽDRAL**
Naslov originala: DER STERBENDE
KRANICH
Copyright: Wilhelm Heyne Verlag,
München
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Branka Jakić
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: **Marcel Čukli**

•Laso• – Izdavač OOUR informativno-revijalna izdavanja NIŠP •Vjesnik• Zagreb, Ljubice Gerovac 1 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG •Vjesnik• Zagreb, Ljubice Gerovac 1 – Zagreb 1978.
Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 364.- d ili 327,80 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 182.- d ili 163,80 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR •VJESNIK SSRNH• s oznakom za •Laso•.

Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00 SFRS 2,00, HFL 2,00.

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00 US\$ 15,00.

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za •Vjesnik•.

EKONOMSKA PROPAGANDA: •Vjesnik• Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Jimmy je ležao na slami i nije se micao. Vidio je zvijezde kroz otvor na krovu i po njegovu je mišljenju bilo tik pred ponoć. Uskoro će se probuditi njegov otac, a taj će probuditi ostale. Sat poslije ponoći najprikladniji je za bijeg. Tada su nadglednici umorni, a psi spavaju u svom kavezu. Dječak obriše znoj sa čela. Bilo je sparno, a mlaki tropski vjetar šuštao je u grmlju pred stajom. Blijeda mjesečeva svjetlost padala je u uskim prugama kroz prozor. Negdje se oglasio čuk, a drugi mu se odazvao.

Jimmy se osloni na laktove. Bio je to visoki dječak pod čijom su se kožom nazirale čvrste mišice. Već je puno godina morao teško raditi i sa svojih je jedanaest godina bio već snažniji nego većina bijelih dječaka koji su išli u školu i nisu morali obavljati fizičke poslove. I Jimmy bi radije išao u školu, ali bijeli naseljenici nisu voljeli Crnce, pa su njega i njegove roditelje prodali nekom posjedniku plantaže u zapadnoj Floridi.

Hrkanje njegova oca je prestalo. U trenutku bio je posve budan i tiho je ustao.

– Vrijeme je – rekao je svojim tamnim glasom.

– Hajde, probudite se! Ne smijemo dulje čekati!

Svi su smjesta bili potpuno budni. John i Adam i Ben su se digli i trljali snene oči. Jimmyjeva majka Marija također se probudila i ustala.

– Zar već? – zapita tiho i brzo pokupi ono malo stvari što ih je njena obitelj posjedovala, te ih umota u pokrivač.

Jimmy gurne svoju sestru. Bila je dvije godine mlađa od njega i još je čvrsto spavala. Činilo se da se neće nikada probuditi.

– Sarah! – poviče Jimmy.
– Sarah! Probudi se! Vrijeme je, moramo poći!

Djevojčica polako otvori oči.

– Jimmy, što je? – reče pospano. Protegnula se zijevajući i okrenula na drugu stranu.

– Zar je već tako kasno?

– Ponoć je prošla – odgovori dječak. Pomogao je djevojčici da se dignu i čekao da se njene oči priviknu na polutamnu. Učini mu se iznenada da je već odrastao i da je mora štiti. Položi sestri ruku na rame da je umiri jer je drhtala.

– Ostani poslije tik uz mene!
– govorio joj je tiho.
– Tako ti se ništa neće dogoditi!

To je dakako bila laž. Ako ih bijelci otkriju i natjeraju na njih pse, izgubljeni su. No Jimmy nije sestru htio bez potrebe plašiti. On se sâm i te kako bojao.

– Jeste li spremni? – zapita Jimmyjev otac. Njegov je glas bio čvrst i siguran, iako ga je prije večere Barnes bio išibao. Barnes je bio glavni nadglednik i uvijek je svoju srdžbu iskajivao na robovima. I Jimmy, a i mala Sarah već su bili okusili njegov bič.

– Sve je gotovo – reče Ben tiho. Već je ranije izvadio dva noža i jedan pištolj iz skrovišta i razdijelio ih ljudima. On sâm držao je otkinuti držak žlice u ruci.

– Što se vidi van? – zapita. Jimmyjev otac stavi prst na usta. Stajao je tik uz trošna vrata koja su se jedva držala u šarkama i škripala na vjetru. Napeto pogleda van. Poslije kratkog vremena okrene se ponovno k drugima.

– Psi su mirni. Ali na stepenicama pred gospodarevom kućom sjedi William!

William je bio sin vlasnika plantaže, mladi nevaljanac koji je mislio samo na alkohol i žene, i ništa nije radio.

– William? – zapita John prestrašeno. I drugi su se lećnuli čuvši njegovo ime.

– Što on u ovo doba radi vani?

– Pojma nemam – dogovori Jimmyjev otac.

– Sjedi, puši cigaru i nešto govori sebi u bradu.

– Opet je dakako pijan!
Gdje je Barnes?

Jim slegne ramenima. – Nemam pojma. Vjerojatno iza kuće s ostalima...

– Nadajmo se da je tako – reče Ben.

Znao je da se robovi nalaze u štali i u dvjema barakama iza kuće, a da se nadglednici obično brinu za onih dvadesetak robova u kolibama. Na onih nekoliko Crnaca u staji već će paziti psi, mislili su nadglednici.

– Hoćemo li čekati dok William ne ode u kuću? – zapita Adam tiho.

– Hoćemo

Jim zaniječe glavom. – To bi moglo trajati još satima.

– Zašto ga ne ubijemo? – zapita John. Mogao bih mu se prišuljati i nožem...

– To nije potrebno – prekine ga Ben. On je bio miroljubiv čovjek i htio je izbjeći nasilje.

– Odšuljat ćemo se do potoka, tamo nas sigurno neće vidjeti.

– Jeste li spremni?

– Da – odgovore ljudi i Jimova žena.

– Da – odgovori i Jimmy koji je svoju sestru držao za ruku, nadajući se da neće opaziti da i on drhće.

– Naprijed dakle! – reče njegov otac. Otvori vrata i zatomi kletvu kad su zaškrpala. Izvuče se sasvim tiho i polako. Mjesec se bio sakrio iza oblaka, a čitav je prostor pred kućom ležao u tami.

– Za mnom! – prošapta. – Brzo! Požurite!

Jimova žena, oboje djece i ostali Crnci slijedili su ga kroz

mrak. Marija je nosila zavežljaj sa stvarima, John i Ben grčevito su stiskali oružje u rukama i pogledavali na sve strane. Za njima su išla djeca a Adam je, kao posljednji, s pištoljem u ruci pazio da ih ne bi tko slijedio. Nitko nije govorio ni riječi i svi su se usredotočili na to da budu sasvim tihi, da ne podižu nikakvu buku. Potok je bio udaljen gotovo sto metara, a nitko ih nije smio vidjeti.

Jimmyjev otac kretao se poput divlje mačke. Bio je to na prvi pogled nezgraplan čovjek, i većina ljudi smatrala ga je nespretnim. No uistinu bio je nekada jedan od najboljih plesača svoga plemena u Africi, a dugo putovanje u Ameriku i mnoge godine robovanja nisu ga mogli slomiti. Svake večeri, nakon rada, vježbao je svoje tijelo da ne zahiri posvema, da u pravom trenutku bude »u formi«. Sada je taj trenutak došao i on se kretao brže i spretnije nego mladi ljudi koji su ga slijedili.

Jim se nije okretao. Nije gledao prema Williamu koji je još uvijek sjedio pred kućom i pušio, nego je ukočeno gledao pred sebe. Bili su se dogovorili da će on biti vođa skupine i da će paziti na opasnosti što na njih vrebaju. To su mogli biti konji u oboru s onu stranu potoka. Mogli su se uznemiriti i početi rzati. Ali i netko od namještenika iz kuće za poslugu, što je stajala na rubu šume pod drvećem.

No najveća su opasnost bili lovački psi koji su spavali u svom kavezu udaljenom jedva stotinu metara od njih. Te su

se zvijeri mogle svaki tren probuditi. Bile su dresirane da paze na Crnce i sigurno će ih nanjušiti. Radilo se samo o tome da li će Jim i svi ostali biti tada već dovoljno daleko od kuće da mogu nestati u šumi i dalje bježati prema rijeci.

Htjeli su na istok, u zemlju Seminola. Ti Indijanci koje su prije nekoliko godina bijelci bili otjerali na istok, bili su poznati po tome što su prihvaćali svoje crne supatnike i štitili ih protiv samovolje doseljenika. Nekoliko Crnaca bili su čak postali poglavice i vodili su nekoliko desetina ratnika u borbu protiv bijelih ljudi. Bili su poznati kod bijelih vojnika kao osobito okrutni i hrabri borci jer su znali da njih, za razliku od većine Seminola, čeka smrt bez odlaganja i da nemaju više što izgubiti.

Neko struganje trgne Jima iz njegovih sumornih misli. Zastane smjesta i shvati da su se konji uznemirili i da trče nervozno uokolo i stružu kopitima po tlu. Bio je kraj mjeseca travnja, suša se približavala kraju, pa je tlo bilo suho, bez kapi vode. Struganje kopita čulo se nadaleko.

— Prignite se! — promrsi Jim jedva čujno. No i drugi su već shvatili opasnost i ležali posve pripijeni uz travu.

— Sasvim tiho! Inače smo izgubljeni!

Jimmy se nije usudio ni disati. Držao je ruku svoje sestre čvrsto u svojoj i osjećao kako mu znoj probija na sve pore. Što će se dogoditi ako pijani farmerov sin nešto nasluti ili ako se pojavi jedan od nadgled-

nika? Jimmy se nije usudio na to ni pomisliti. Prislonio je svoje tijelo čvrsto uz travu i nadao se da će se konji opet smiriti. Tek su bili prevalili pola puta do potoka.

Pokraj njega Sarah se poma-
knula.

– Jimmy! Mene je strah! –
jecala je djevojčica tiho.

– Zašto još nismo kod Indija-
naca?

Dječak stisne njenu ruku.

– Tiho – prošapta – ne
reci sada ništa jer će inače bi-
jeli ljudi pucati!

Ali se Sarah nije mogla um-
iriti. Plakala je sve glasnije, či-
tavo joj se tijelo treslo, i držalo
grčevito brata kao utopljenica.

– Jimmy! Jimmy! Ja se
strašno bojim! Pomozi mi!

– Čučni! – siktao je Jimmy
uzbuđeno. – Budi sasvim
mirna!

Njegov se otac zabrinuto
okrene. Toga se bojao. Djevoj-
čica još nije bila dovoljno odras-
la da može podnijeti tegobe
takvoga bijega. Bila je uzbu-
đena, bojala se i nije shvaćala
da mora usred noći puzati po
travi.

– Naprijed! – prosikće Jim.

– Prokletstvo! Naprijed! Brzo!
Moramo se odavle maknuti što
prije!

Bjegunci su poskakali na
noge i bježali, bježali. Nitko
nije više pazio na to da li će
stati na kakvu suhu granu ili
da li će ga vidjeti. Marija je ost-
avila svežanj sa stvarima, a
Jimmy je vukao sestru sa so-
bom. Sada je svaki od njih mi-
slio samo jedno: treba spasiti
goli život!

– Trčite! – vikao je Jim. –
Do vraga, trčite!

Psi u kavezu počeli su lajati.
Režali su i lajali sve glasnije i
silom su se htjeli otrgnuti sa
svojih lanaca. U kući se zapa-
lilo svjetlo, a gospodar je u ju-
tarnjem kaputu istrčao na te-
rasu.

– Bill! Bill! Do vraga! Što se
to događa? – poviče kad je
ugledao svog pijanog sina
kako sjedi na stepenicama.

– Zar ne znaš više govoriti?

William je mucao nešto
posve nerazumljivo, ogledava-
jući se na sve strane i čudeći
se što se sve oko njega najedan-
put uskomešalo. Što to znači?
Ta on nije više u gostionici kod
Lole i njenih divljih djevojaka!
Ili je možda još tamo? A što
onda znače pucnjevi koje je
čuo?

Farmer potrči natrag u kuću
vičući:

– Gdje je moja puška?

A sobarici, koja je u spava-
ćici istrčala iz svoje sobe, dovi-
kne još jednom:

– Prokletstvo! Gdje je moja
puška? Zar me ne čuješ?

Uplašena djevojka kimnu
glavom, potrči i donese far-
meru njegovu lovačku pušku.
Starac istrigne pušku iz djevoj-
činih ruku i otrči pred kuću
gdje je William još uvijek sje-
dio na stepenicama. Još uvijek
mu nije bilo jasno što se to oko
njega događa. Čemu to uzruja-
vanje usred noći?

U međuvremenu dotrčala je
i služinčad iz svoje kuće, a Bar-
nes i njegovi nadglednici poja-
vili su se također i stali pucati
za bjeguncima.

– Eno, vidim ih kako trče –
vikaše Barnes, zdepast čovjek
širokih ramena i prodorna po-
gleda.

– Hajde, ubijte te proklete Crnce! Ne smiju nam umaći!

Čuli su se pucnjevi u tamnoj noći. Ljudi su divlje vikali i psovali, na brzinu oblačili hlače, a zatim se skrivali iza grmlja u zasjedi. Zalutala tanad je zviždala, a psi u svom kavezu glasno su lajali i dahtali. Konji su rzali i udarali nogama. Gusti oblaci dima od baruta prelazili su iznad glava ljudi i životinja.

– Prokletstvo, neće nam uspjeti! – govorio je Adam teško dišući. U njegovom pištolju davno više nije bilo naboja i on ga baci pun bijesa. Gotovo istodobno pogodi ga tane, on se još jedanput okrene i padne na zemlju.

– Adam – poviče Sarah. – Adam! Ubili su Adama!

Jimmy je povuče sa sobom.

– Njemu više ne možemo pomoći! – poviče. – Dodi brzo!

Sarah je plakala. Nije mogla zaustaviti plač. A zatim poviče u divljoj panici:

– Jimmy, ne mogu više! Ne mogu!

Dječak je povuče sa zemlje. Nije više znao što čini.

Znao je samo jedno: da se moraju udaljiti odavle. Da moraju pobjeći od ove grozne buke, od ovog strašnog pucanja. Da moraju nestati negdje u šumi. Tamo je bio njihov spas, tamo su se mogli sakriti i prevariti pse. Ako budu imali malo sreće, moći će možda doći čak i do rijeke.

Misli su strelovito prolazile dječakovom glavom. Pojavljivale su se i strašne slike pred njegovim očima. Vidio je Johna i svog ujaka Bena kako padaju

pokošeni mecima bijelih ljudi, čuo je pobjedničke povike nadglednika koji su se vladali gore od takozvanih divljaka, od kojih su toliko zazirali. Vidiq je kako je njegovu majku tane pogodilo u leđa i kako je pala. Nije mogao ni plakati ni vikati. Ta nije bio ni siguran da li je to sve istina što je vidio.

I dalje je bježao i mislio pri tome:

– Samo dalje, samo dalje!

Trčao je, trčao je i posljednjom je snagom vukao svoju sestru sa sobom. Onda se slika njegove umiruće majke ponovo pojavio pred njim. Divlje je kriknuo, okrenuo se i vidio da je ona zaista tu, kojih desetak metara pred njim ležala je na travi. Njegov se otac sagnuo nad nju i tresao je, kao što se to inače radi s neposlušnim djetetom. No nije se micala i nikada se više neće ni pomaknuti.

– Majko! Majko! – poviče Jimmy.

Nije više mario za tanad što je zviždala i zabijala se u tlo pokraj njega.

– Majko, što ti je? Majko, ustani!

Dječakovi povici probudili su oca koji je, ukočen i nijem, stajao kraj mrtve žene. Dovikne sinu:

– Trži, sine! Trči! Ne obaziri se na nas! Bježi što prije i što brže možeš!

Jimmy ga pogleda prestrašeno.

– Zar ti nećeš s nama? Oče!

Ovaj zaniječe glavom. Načas mu se učini da je tu sasvim sâm s ocem. Kao da vode povjerljiv razgovor u četiri oka. Jimmy je slutio da nikada više

neće vidjeti svog oca. On će ostati kraj svoje žene i čekati dok ga ne pogodi tane bijelih ljudi i tada će pasti pokraj nje.

– Trči Jimmy, trči! – ponovno poviče otac.

– Prokletstvo! Zar nećeš već jednom poslušati, ti neposlušni neotesanče?

Njegov je glas sada izražavao pravu ljutnju i Jimmy se prene i stane trčati. Sarah uopće nije više shvaćala što se to oko nje događa i šutke je trčala za njim. Kad su stigli do potoka i kad ih nadglednici nisu više vidjeli, začuju iza sebe divlje, bijesne glasove nadglednika.

– Dvoje nam je pobjeglo! – To je bio Barnesov promukli glas.

– Ono dvoje balavaca nam je pobjeglo.

– Kako se to moglo dogoditi? – vikao je farmer, popravivši to još kletvom.

Sav je bio crven u licu od bijesa. U ruci je držao pušku koja se još dimila. Ipak nije bio siguran da li je pogodio nekoga od onih koji su bježali.

– Ljudi su sagnuli glave svjesni krivnje.

– Dovedite pse! – rikao je bijesno. Požurite! Nećete na trag na spavanje dok ne ulovite te proklete balavce!

Nadglednici otrče do psećeg kaveza. Jedan od njih otvori vrata i izvede velike pse-tragače. Bili su privezani za duge uzice i smjesta su počeli tragati za djecom. Barnes i ostali nadglednici pošli su za čovjekom koji je vodio pse. Životinje su ga vukle za sobom, lajale i režale, i pokazivale svoje opasne zube.

– I dovedite mi ih žive! – vikao je farmer za njima. – Jeste li čuli? Platilo sam puno novaca za tog dječaka i njegovu sestru!

Jimmy je njegov glas čuo iz daljine, ali nije razumio što je rekao. Već je prevalio nekih stotinjak metara u šumi i zdvojno si je krčio put kroz šikaru. Sarah ga je slijedila u stopu. Malo se pribrala i nije više plakala. Teško je disala i Jimmy nije znao koliko dugo će to ona još moći izdržati. Bilo je mračno kao u rogu i djeca su se svaki tren spoticala o grane ili korijenje.

– Dalje! Bježimo samo dalje! – vikaše Jimmy.

Iza njega čuo se lavež pasa. Životinje mrak nije smetao, a nadglednici su nosili petrolejske svjetiljke i baklje u rukama. Metar za metrom približavali su se djeci. Radilo se samo još o vremenu kada će ih natjerati u škripac. Dječak je to znao, ali je ipak nastavio trčati. Htio se braniti do posljednjega daha protiv svojih progonitelja.

Iznenada Sarah krikne. Padne i ostane ležati na zemlji s licem izobličenim od bola.

– O, moja noga! – stenjala je. Uganula sam nogu!

Dječak klekne pokraj nje. Jedva je disao.

– Sarah! – istisne. Sarah! Što ćemo sad?

Ukočeno je gledao u mrak odakle su se svaki tren mogli pojaviti nadglednici s psima.

– Ostavi me ovdje! Ostavi me ležati, a ti nastavi bježati sâm! Možda ćeš tako ipak uspjeti! – Počela je gorko plakati, drhćući čitavim tijelom. – Bježi, Jimmy, bježi!

Jimmy zaniječe glavom.

– To ne mogu, Sarah!

– Moraš, Jimmy! Moraš!

Djevojčica je vikala sve glasnije, ne misleći pri tome ni ona, a ni Jimmy, da ih to može odati njihovim progoniteljima.

– Trči dalje! Nije više daleko do rijeke! Sigurno će ti uspjeti stići do nje!

– Ne mogu te ostaviti samu! Otac... otac je također ... otac je ostao kod majke kad je... kad je ona...

– Majku su ubili – reče djevojčica mirno. No mene će sigurno poštediti! Platili su za nas puno novaca!

Dječak se kolebao.

– Ne znam... ne znam... počeo je.

– Ta idi već jedanput! – vikaše djevojčica. Lavež i rezanje pasa čuli su se već posve blizu, i nju uhvati divlja panika.

– Bježi, Jimmy! Bježi! Moraš bježati, Jimmy!

Jimmy stane trčati, vičući:

– Oslobodit ću te, Sarah! Zaklinjem se da ću te osloboditi, Sarah!

Zatim protrči između dva bora sa širokim granama, ogrebe kožu na bodljivom grmu i stigne do male čistine obasjane mjesječevim svjetlom. Iz daljine čuo je glasove nadglednika koji su stigli do njegove sestre.

– Hej! – poviče jedan od njih.

– Našao sam djevojčicu. Ta prokleta balavica uganula je nogu.

– Dobro – odgovori Barnes.

– Ponesite je k staromu! Ja ću se u međuvremenu pobrinuti za dječaka!

– Zar sâm?

Barnes se razbijesni.

– Dakako! Ili možda mislite da mu sâm nisam dorastao, da ne mogu sâm s njime izaći na kraj?

– Ma ne! Kako ne bi! – odgovori jedan od nadglednika brzo. – A što ćemo s djevojčicom? Da je...

Jimmy zadrži dah.

– Koješta! – odgovori Barnes. – Ta čuli ste što je stari rekao! Ona mora ostati živa! A sad požurite da stignete što prije do staroga!

Jimmy odahne s olakšanjem. Sarah će ostati živa, a njemu preostaje borba samo s jednim nadglednikom. S malo sreće mogao bi ipak uspjeti.

II

Dvadeset minuta poslije još uvijek nije bio stigao do rijeke. Oko njega dubok mrak. Dječak je već bio izgubio svaku nadu. Bio je na kraju svojih snaga i sav se tresao od iscrpljenosti. Srce mu je divlje udaralo. Već je odavna izgubio orijentaciju i nije više znao u kojem se pravcu kretao. Možda je čak trčao prema farmerovoj kući? A možda je trčao prema beskonačnim šumama sjevera?

Iza njega bio je Barnes sa psima. Nadglednik nije odustajao. Psi su mu krčili put kroz guštaru i ostajali na tragu što ga je dječak ostavljao za sobom. Bili su Jimmyju tik za petama, puno su brže napredovali od njega i uskoro će ga stići.

Jimmy se dahćući zaustavi. Bilo je sparno, ali je on drhtao od zime, hladni srsi prolazili su mu ledima. Ta nije imao ni

oružje. Zašto nije uzeo očev nož? Nije znao zašto. Ali je to sad bilo svejedno. Nadglednik je imao pušku, pa Jimmy ni s nožem ne bi imao nade. Nitko se ne bi mogao oduprijeti bijesnom nadgledniku i dresiranim psima-tragačima.

Dječak nastavi trčati. Udari o deblo, padne i ostane na tlu omamljen od udarca. Ne mogu dalje, pomisli zdvojan. Rezanje pasa nije bilo sada udaljeno ni stotinu metara, i već je čuo povike koji su poticali pse.

— Trčite — vikao je Barnes. Samo trčite! Odmah ćemo ga uloviti.

Lajanje i rezanje bilo je još glasnije i dječak shvati da je Barnes odvezao pse. Snažni psi-tragači trčali su divlje kroz šumu, okružiti će ga za tili čas, a zatim dohvatiti kao nastrijebljenu divljač. Sve je bilo svršeno. Izgubljen je.

Jimmy se zdvojno ogledavao. Strašno se bojao da ga psi ne uhvate. Možda će Barnes, sebi za zabavu, dati psima da ga rastrgaju, iako to farmer nije želio. Jimmy je vjerovao da je zdepasti nadglednik spreman to i učiniti, a poslije će reći farmeru da bi se opravdao:

— Zao mi je, šefe! Nisam više mogao svladati pse. Već sam htio čak pucati u njih, ali tada je balavac već bio mrtav. Zaista mi je je žao!

Psi su došli do njega. Jimmy je vidio njihove sjajne oči i oštre zube. Kao da traži pomoć, posegnuo je iza sebe, osjetio debelu granu i iznenada shvatio da još nije sasvim izgubljen. Ako bude imao sreće, moći će odgoditi svoju propast, barem za kratko vrijeme.

Možda samo za nekoliko trenuta. No možda će Barnes za to vrijeme opet staviti pse na uzicu jer će se sjetiti onoga što je rekao farmer, pa će ga dovesti živoga opet u njegovu kuću. Onih pedeset udaraca šibom što ga tamo čekaju, Jimmy će rado izdržati.

Jimmy se uhvati za onu granu i odvuče se po njoj gore. Strah pred psima učinio je da zaboravi na iscrpljenost i dao mu je nove snage. Penjao se sve više na drvo. Grane su ga udarale po licu, no bol nije ni osjetio. Znao je samo to da se mora popeti što je moguće više i da ga Barnes ne smije vidjeti, ako želi sačuvati svoju malu šansu. Lice mu je bilo obliveno znojem kad se posljednjim snagama uspeo do krošnje velikoga bora. Psi su već bili došli do ispod drveta i lajući bijesno gledali gore.

Kad je stigao do neke čvrste grane, visoko iznad tla, dahćući se zaustavi. Posljednjom se snagom vine gore i sjedne na granu koja je bila tako čvrsta da je mogla podnijeti i odrasla čovjeka. Zakašljao je, ali se nadao da ga se dolje ne može čuti. Guste grane nisu dopuštale da vidi išta iznad ili ispod sebe. Nije vidio ni na razdaljinu od dva metra, iako se u međuvremenu već bilo razdaniilo i svjež vjetar najavljavao novi dan.

Barnes je također već bio stigao do drveta i gledao gore.

— Hej, mali! — poviče. Znam da si tamo gore! Sidi, ili ću ja doći po tebe!

Dječak ne odgovori. Strah ga je hvatao jer je najednom shvatio da se nalazi pedeset metara

iznad tla u krošnji drveta što se njiše. Odavno nije više vjerovao da će mu Barnes poštediti život. Trebalo je samo čuti njegov ljutiti glas, pa da se zna da neće imati milosti.

— Sidi, konačno, prokleti mali Crnče! — vikao je bijesno. Ili ću te ustrijeliti kao bijesno pseto.

Jimmy se zgrozi. Mogao je točno zamisliti kako sada izgleda Barnesovo lice. Bilo je crveno i iskrivljeno, a oči su mu bijesno sjale kao da munje izbijaju iz njih. Sigurno je bio bijesan što je čitavu noć morao tražiti prokletog crnog dječaka. Ne, on sigurno nije poznavao smilovanje i ubit će ga ako to već prije ne učine psi.

Drhtaj mu prode tijelom. Opet je osjećao kako ga obuzima slabost, a tijelo, ranjeno bezbrojnim trnjem, počelo ga boljeti. Očajno se držao za deblo bora. I najmanji dašak vjetra mogao bi ga skinuti s grane i baciti u dubinu.

— Prokleti glupane! — vikao je Barnes glasom što se još jedva razlikovao od rezanja i dahtanja pasa. — Sidi! Ili ću pucati!

Jimmy se šćućurio kao da očekuje batine. Gotovo u isto vrijeme začuo se pucanj, a tane je prošlo sasvim blizu dječaka kroz grane. Drugo tane ostalo je mnogo metara ispod Jimmyja u borovom deblu.

Iako su sada već prve sunčane zrake prodirale kroz drveće, Barnes nije mogao vidjeti dječaka. Pucao je na sreću prema krošnji drveta. Više uopće nije bio siguran da je dječak na stablu. Možda su se psi prevarili. Moglo bi biti da

je dječak te blijedne psine naveo na krivi trag, ti Crnci bili su kadri svašta učiniti. Može biti da je po krošnjama drugog drveća otišao dalje. Borovi su ovdje stajali vrlo blizu jedan drugome, pa se s malo sreće moglo prijeći s jednog drveta na drugo.

Barnes baci svoju pušku na zemlju i prokune.

— Sad mi je dosta! — vikaše, sav crven u licu. Izvadi nož i počne se penjati na drvo. Ulovit će on tog prokletog Crnca, pa makar to bilo posljednje što će učiniti u svom životu.

Jimmy je čuo pucanje grana ispod sebe i još se više šćućurio na svojoj grani. Došao je trenutak. Nadglednik se penjao prema njemu. Ništa ga više nije moglo spasiti od smrti. Zapravo je čudno, pomisli, da je sada najednom tako miran. Više se nikoga ne boji. I odluči da će se boriti s omraženim nadglednikom na život i smrt.

Dahtanje nadglednika bivalo je glasnije.

— Čekaj samo, čekaj! Odmah ću te uloviti, ti gadni štakore!

To je Barnes govorio penjući se. Barnes doduše nije mogao vidjeti Jimmyja, ali su mu vlastite kletve ulijevale hrabrost i bodrile ga da se penje sve više i više. Nije bio spretan penjač, a dakako bio je i mnogo veći od Jimmyja koji se bio prošuljao kroz male i velike grane koje je nadglednik s mukom morao obilaziti.

Jimmy pogleda oprezno dolje. Njegova ga je tamna boja kože dobro prikrivala, i samo ga se s mukom moglo razaznati na tamnoj pozadini borovih grana. A Barnesovo tijelo

bilo je bijelo i Jimmy je vidio kako se provlačilo jedva dvadesetak metara ispod njega od jedne grane do druge. Nadglednik se na trenutak zaustavi da udahne, pogleda na sve strane i nastavi penjanje. Ako Jimmyja posluži sreća, Barnes će proći nekoliko metara dalje od njega i nakon nekog vremena, morat će se vratiti neobavljena posla.

No zasad je sreća bila sklona Barnesu. Pod Jimmyjevim se rukama odlomi komadić kore, odleprša dolje i padne na Barnesovu lijevu ruku. Ovaj se trgne, pogleda gore i ugleda u granju iznad sebe širom otvorene dječakove oči, koje su jasno odavale njegov strah. Barnesovo se lice izobličilo u strašnu grimasu i ispusti gotovo neljudski krik pobjede. Čak su se i psi ispod drveta uplašili i na trenutak zanijemili.

Jimmyju se sledi krv u žilama. Grčevito je držao borovo deblo s obje ruke i sav očajan tražio izlaz iz svog užasnog položaja. Panika ga je gotovo ukočila. Oči su mu se sve više širile i, kao omamljen, zurio je u oštar nož koji je sjao u ruci njegova progonitelja. Kako da se, visoko iznad zemlje, brani od tog smrtonosnog oružja?

A tada se sve odvijalo velikom brzinom. Jimmy si poslije nije više znao protumačiti kako se sve dogodilo. Barnes je lijevom rukom tražio oslonac i našao jednu granu koja je bila dovoljno čvrsta da izdrži njegovu težinu. U drugoj je ruci držao nož i bijesnim je povikom htio udariti njime dječaka.

Jimmy je reagirao instink-

tivno. S obje je noge udario nadglednika koji je, sav bijesan, udarajući nožem pored Jimmyja, izgubio ravnotežu.

— Prokletstvo! — čula se njegova kletva.

Dječak ga nogom udari u lice, i nož mu ispadne iz ruke. Zdjelno je tražio uporište, posrćući je kao da je pijan, doticao rukama i nogama grane oko sebe i konačno vičući pao. Njegovo se tijelo srušilo najprije na jednu široku granu, zatim je palo ponovno, a onda ga je zaustavila neka grana, pa ga opet neka druga pridržala, još se jedanput prebacio, a zatim muklim udarom tresnuo o zemlju.

Jimmy grčevito stisne oči. Trebalo mu je nekoliko trenutaka da shvati ono što se upravo dogodilo i da ponovno počne donekle jasno misliti. Otare znoj sa čela. Ruke su mu drhtale i samo se teškom mukom uspijevao držati za deblo. Napadaj slabosti tresao mu je tijelo, i samo su mu misao da je još živ i radost što ga je zbog toga obuzimala davali snage da se drži.

Nije imao pojma koliko je dugo šutke sjedio na grani i zahvaljivao sudbini što je Barnesu snašla pravedna sudbina. Moglo je biti samo nekoliko trenutaka, kao i nekoliko sati. Stresao je glavom. Sada nije smio misliti, ni oklijevati. Morao se usredotočiti na zadaću što je bila pred njim. Morao je sići s drveta, proći pored pasa i naći rijeku. Zapravo nemogući pothvat, ali drugog izlaza nije bilo.

Jimmy je polagano silazio. Još je uvijek drhtao, pa je sila-

zak trajao dvaput toliko koliko penjanje. Disao je teško, a divlje su mu misli prolazile glavom. Kad je bio još deset metara iznad zemlje, opazi, čudeći se, da su psi zanijemili. Čulo se samo kako tiho cvile. Spusti se još niže i ugleda pse kojih dvadeset metara daleko od drveta kako su okružili svoga gospodara. Barnes se nije micao, a krv mu je curila iz nekoliko rana. Ali nije bio mrtav. Njegov se prsni koš nadimao i spuštao zbog žestokog disanja. Na neki će se način dovući do gospodareve kuće kad se ponovno probudi, ili će ga drugi tražiti i odnijeti kući na nosilima. Jimmy se tomu radovao, iako si nije znao protumačiti zašto.

Kao u transu piljio je u onesviještenog Barnesa i na pse te se iznenada trgne. Upravo ispod njega stajala je nadglednikova puška oslonjena o drvo, jedva dva metra udaljena od njegovih nogu. A psi su bili tako zaokupljeni svojim gospodarom da dječaka uopće nisu opazili. Takva povoljna prilika sigurno mu se više nikada neće pružiti.

Oprezno se spuštao. Mogućnost sretnoga bijega davala mu je nove snage. Budno je pazio da ne prouzroči nikakvu nepotrebnu buku i, susprežući dah, dohvati pušku u istome trenutku kad je stigao do zemlje. Psi će ga u trenu nanjušiti, a tada će puška morati biti spremna da opali. Tako će imati prednost i možda ipak doći do rijeke.

Uzme pušku i čvrsto je primi objema rukama. Nova mu misao projuri glavom: što ako puška nije nabijena? Zar je

nadglednik imao toliko vremena da ponovno nabije oružje, prije nego što se s nožem u ruci počeo penjati na drvo? Pri toj se pomisli Jimmy zgrozi. Bez tog oružja neće se moći oduprijeti psima i oni će ga razderati.

Išao je polako natraške. Još uvijek nije imao pojma gdje bi mogla biti rijeka, pa se morao i nadalje uzdati u svoju sreću. No prije toga morao se pobrinuti za pse. Zurio je netremice u zvijeri, a pri tom se stalno šuljao natrag kako bi mogao nestati u šumi. Već se ponadao da ga psi uopće neće opaziti, kad li jedna životinja iznenada okrene glavu i režeći pogleda prema njemu.

Jimmy stane kao ukopan. Činilo mu se da puška u njegovim rukama gori, dok je pas polagano išao prema njemu režeći sve glasnije. Dječak otkači pušku s oba palca. Puška je bila teška i jedva ju je držao. Nije se usuđivao ni misliti na to što bi se moglo dogoditi ako ga udarac baci prema nekom drvetu i ako se pri tome onesvijesti. Znoj mu je curio niz obraze i pekao po koži punoj ogrebotina.

Sada je pas bio udaljen od njega svega pet metara. Zastao je samo trenutak, sagnuo glavu kao bik koji napada i onda se poput pume htio baciti na njega. Režeći skočio je pas-tragač na dječaka.

Jimmy nije razmišljao. Nanišanio je na zvijer i opalio. Pred njegovim je očima sijevnula žuta plamena munja. Nekoliko je trenutaka bio zasljepljen, još uvijek je čekao da ga pas napadne i da mu zabije svoje

oštre zube u vrat. Ali tane je psa pogodilo u skoku i bacilo ga na zemlju.

Dječak je tek nakon nekog vremena shvatio svoju sreću, a tada je pojurio naprijed. Bacio je pušku i trčao što su ga noge nosile. Iza sebe je čuo režanje i lajanje dva preostala psa. I opet nije znao u kojem smjeru trči i da li će uopće moći pobjeći tim brzim zvijerima. Nije također znao kako će se vladati psi nakon što je pred njihovim očima ubijen jedan od njih. Hoće li ostati kod ubijenog psa i lizati njegove rane, ili će postati još divljiji i strašniji, pa će slijediti njegov trag još upornije. Jimmy je samo trčao i trčao dok nije ugledao nešto svijetlo kroz drveće. Zastao je samo malen djelić sekunde, a zatim je radosno klikćući potrčao prema čistini.

– Rijeka! Rijeka! – vikao je promuklim glasom. – Uspjelo je! Došao sam do rijeke!

Više nije ni vidio ni čuo kako su dva psa-tragača iza njega odustala od potjere. Nije više vidio kako su se podvijena repa vratili svom onesviještenom gospodaru. Dječak je, spotičući se, i s histeričnim smijehom ušao u muljevitu rijeku.

III

Njegovo se tijelo bilo zaplelo u grane nekog debela s istrgnu-tim korijenjem. Jimmyjevo je lice bilo nabreklo od vrućine, a neke od njegovih rana bile su upaljene i pekle ga kao vatra.

Pred njegovim očima svjetlu-cale su spirale i krugovi u svim bojama, i morao se postepeno priučavati na svjetlost

što je ležala nad rijekom kao proziran, blještav veo.

Drvo u koje se bio zapleo, bilo je veliko i razgranato, a rijeka ga je polagano tjerala naprijed. Jimmy udahne duboko, izvadi nekoliko manjih i većih grana iz svoje odjeće, te sjedne na deblo kao da jaše. Budući da nije imao čamca, morao je ostati na deblu. U ovom dijelu zemlje nije bilo cesta, pa su tako rijeke bile jedini put kojim su ljudi išli iz jednoga mjesta u drugo. Na kopnu je bilo vrlo teško prokrciti uzak put kroz neprohodne močvare i šume.

Jimmy se grčevito držao za deblo. Svoj slamnati šešir bio je izgubio već na početku bijega, i stoga je u njegovoj glavi brujilo i udarało kao čekićem. Usne su mu bile ispucane, grlo sasvim suho i kao ispaljeno. Bio je žedan, strašno žedan, ali ipak nije htio piti riječnu vodu. Bila je jako prljava i u njoj je sve vrvjelo od malih životinja i kukaca što su zujali nad sitnim valićima. Sigurno bi obolio, a nije, kao Indijanac, poznavao različite trave i lišće kojima se liječe bolesti.

Dječak je gledao prema nebu i brisao znoj sa čela. Prema položaju sunca moglo je biti rano poslijepodne, dakle najtopliji dio dana. Čak i Barnes bi im u to vrijeme dopustio da se malo odmore kad su radili na poljina sa šećernom trskom ili pamukom. Smjeli su pojesti svoj oskudni obrok i leći malo u hlad, dok Barnes ne bi došao pucketajući svojim bičem i nemilosrdno ih pognao na rad.

— Zar se tako radi, prokleti Crnci? Hajde! Brže, ili ću vam ja pokazati kako se radi!

Jimmy se još sada tresao od straha pri pomisli na to strašno doba.

Zatim se sjeti svojih roditelja i rodaka i njegov pogled postane žalostan i težak. Sjetio se Adama, dobrog očevog prijatelja. Sjetio se Johna i Bena koji su se uvijek nadali da će jednoga dana živjeti u slobodi. Sjetio se svoje majke koju je život u ropstvu gotovo slomio, a koja ipak nije nikada izustila ni jednu gorku riječ ili jadikovku. A sjetio se i svoga oca koji je svaki dan bodrio ostale, a na kraju ipak posustao i umro zajedno s majkom jer je nije htio napustiti. Svi su oni mrtvi.

Jimmy je rukama veslao i usmjeravao deblo. Misli su mu sada bile kod njegove sestre Sarah. Ona se još nalazila kod bijeloga vlasnika plantaže i njegovih nadglednika, a bila je živa, i on će je što prije osloboditi. Kad bude kod Indijanaca, vratit će se sa stotinu ratnika na plantažu, sve poharati i sestru na rukama odnijeti u njen novi dom. Seminole su bili prijazni ljudi, to je njegov otac uvijek govorio, a i on je u to čvrsto vjerovao. Uskoro će stići do njih. Oni će ga sigurno vidjeti s obale i spasiti.

Iznenada mu strašna misao prođe glavom. Pliva li uopće u pravom smjeru? U ovoj je zemlji bilo bezbroj jezera i rijeka, ali nisu sve vodile u zemlju Seminola. No tada ugleda zapleteno drveće na obali i odahne. Nalazio se na rubu Evergladesa, širokog, beskraj-

nog močvarnog dijela na jugu Floride. Indijanci su ga zvali pajay-okee. Bila je to zemlja orhideja, mangrova i čempresa.

Njegove su oči tražile po obali. Gusti zeleni zid lisnatog drveća i zapletenih čempresa skrivao je dobre i zle tajne prašume u koju jedva da je bila stupila noga bijeloga čovjeka i koja je bila posljednje utočište Indijanaca i Crnaca. U krošnjama drveća vidio je bezbroj šarenih ptica. Cvrkutale su i glasale se, i u svojoj su se šarenoj krasoti nadmetale sa cvijećem i leptirima. Bilo je tu risova i pantera, u toj džungli živjeli su leguani, rakuni i opasne zmije, a tlo je bilo nepregledan niz močvara, potoka, rijeka, lokava i livada. Mariskus-trava, što je sezala do bokova, šumorila je na vjetru koji je dolazio sa zatona, nekad blag i lagan, a nekad žestok i jak. Bila je to zemlja puna opasnosti, ali i lijepa kad ju je čovjek poznavao i govorio istim jezikom kojim i divlje životinje i ptice.

Jimmy je kao hipnotiziran zurio u gustu, zelenu šumu. Nije ni opazio da je njegovo deblo otišlo u veliku mlaku i splelo se o nekoliko povijuša puzavica. Jedna se zmija vijugavo vukla kroz travu i prestrašeno pobjegla, a velike žabe u šašu kraj obale na trenutak su zamuknule. Neka velika šarena ptica podigla se pred Jimmyjevim očima sa vode i dala mu tako znati da se sprema nešto neobično, da mu prijeti neka opasnost.

Dječak polagano okrene glavu. Na svoj užas opazi kako se dva ogromna aligatora s

druge obale spuštaju u vodu. Bile su to ružne životinje s glomaznim glavama i oklopljenim tijelima koja su virila iz vode kao otoci obrasli mahovinom. Njihovi dugi, snažni repovi udarali su po vodi i tjerali ih sve dalje prema dječaku koji se ukočio od straha.

Kad su zvijeri bile svega dvadesetak metara udaljene od njega, nestane ukočenosti. Jimmy je sav zdvojan gledao prema obali koja bi mu mogla pružiti spas, ali je bila predaleko i on nikada neće stići do nje. Barnesovu pušku bio je odbacio, a nije imao čak ni nož kojim bi se mogao obraniti od napadaja aligatora. Nije mu bilo spasa. Umakao je nadglednicima, pa čak i Barnesovim opasnim psima-tragačima, ali sada ga je sreća napustila i gladne zvijeri raskomadat će ga svojim snažnim zubima.

Ledeni ga znoj oblije. bio je previše uplašen a da bi mogao vikati, iz njegova se grla izvi samo slabo stenjanje. Bilo mu je hladno, a istodobno se znojio, ledeni su žmarci tresli njegovim tijelom, a strah ga je tako ukočio da nije čak ni pokušao skočiti u vodu i umaći životinjama. Sjedio je kao ukopan na svom deblu i širom otvorenih očiju gledao kako se zvijeri približavaju. Bile su udaljene još oko deset metara. Jimmy zatvori oči, ali ih opet odmah otvori kad tišinu iznenada prekine pucanj. Jedna od životinja stane divlje udarati oko sebe, uskovitla vodu i pjenu te naposljetku potone.

Dječak nije vjerovao svojim očima. Na obali je stajao Indijanac, mlad, snažan ratnik s puš-

kom, koja se još dimila. Ali imao je samo jedno tane, i druga je zvijer još uvijek plivala prema Jimmyju. On otvori usta. Htio je vikati od užasa i straha, htio je vikati u pomoć i prokleti svoju zlu kob, ali se i sada čulo samo promuklo jecanje. Samo je još nekoliko metara dijelilo zvijer od dječaka i on u svom očaju zatvori oči.

Kad je opet pogledao prema obali, ratnik je upravo bio skočio u vodu. Među zubima je držao sjajan nož i plivao snažnim, širokim pokretima prema aligatoru. Bio je dobar plivač, a Jimmy je susprežući dah promatrao kako se ratnik sve više približava aligatoru. Htio mu je doviknuti: Brže! Brže! Moraš uspjeti! No nije izustio ni riječi, ni glasa. Nije ni opazio da mu se niz obraze slijevaju suze, suze gnjeva i očaja i nade da će ponovno izmaći smrti. Zvijer je još samo jedan metar bila udaljena od njega i već je otvorila ogromnu gubicu da dječaka odvuče s njegova debla.

Indijanac je predusretne. Posljednjim naporom skoči prema zvijeri, obuhvati njen vrat lijevom rukom i svom snagom gurne svoj nož u donju bijelu stranu njena tijela. Čuo se gadan štopot od kojeg se Jimmyju naježi koža. Probljedi i počne se daviti gledajući izgubljenim pogledom borbu Indijanca s aligatorom. Iako je Indijanac kao bijesan nožem udarao zvijer, ona je još uvijek bila živa, pokušavala se oteti željeznom zagrljaju svoga neprijatelja i udarala repom, svojim najopasnijim i smrtonosnim oružjem. Mogla je jednim jedinim udarcem repa usmrtiti čovjeka

ilo bilo je mnogo lovaca koji su poginuli samo zato što su potcijenili okretnost tih opasnih životinja.

Ratnik je već mnogo godina živio u floridskim močvarama i dobro poznao opasnost što je prijetila od aligatora. Vidjelo se da to nije njegova prva borba s tim zvijerima. Previše je spretno izmicao udarcima repa i prilagodio se trzavim pokretima životinje. Uvijek iznova probijao je nožem tijelo životinje dok nije omlitavilo i palo natrag u krvavu, pjenušavu vodu. Tada je Indijanac pusti i nekoliko je trenutaka stajao na mjestu kako bi došao do daha i izustio pobjedonosni poklik svoga plemena. Zatim stavi ponovno nož među zube i mahne dječaku.

— Sjedni na moja leđa! — reče na engleskom jeziku. — Ja sam tvoj prijatelj! Ponijet ću te do obale!

Jimmy bez riječi poslušao Indijanca. Još je uvijek bio pod dojmom borbe i nije nalazio riječi da se zahvali svom spasiocu. Još su mu uvijek strah i užas stezali grlo i sasvim mehanički spusti se sa debela i popne na Indijančeva leđa. Ratnik je plivao pravilnim dugim pokretima prema obali i tamo spustio Jimmyja na povišenu livadu. Bila je daleko od vode, prekrivena mekanom i suhom travom. Tek se tada Jimmy opusti i nade vremena da pobliže pogleda svog spasioca.

Indijanac je bio visok, mišićav muškarac s neobično mekim i blagim crtama lica kakve je Jimmy inače vidio samo kod fine bijele gospode. Njegove su oči bile smeđe, pogled topao i prijazan, a pokreti gipki i smireni. Na sebi je imao šareni ogrtač tirkizne boje, oko struka pojas. Ali sada, poslije borbe, pojas se bio otvorio, a ogrtač je visio na njemu mokar i sav razderan.

— Mnogo ti hvala! reče Jimmy još uvijek sopćući.

— Zovem se Jimmy.

Ratnik skine sa sebe svu odjeću, osim pregače oko bedara koja je

bila od panterina krzna i zapali malu vatru kako bi mu se stvari osušile.

— Ja sam Koakuči — odgovori Indijanac na engleskom jeziku, gotovo bez stranoga naglaska.

— Koakuči? — klikne Jimmy začuđeno. — Koakuči — Divlja mačka?

Indijanac se nasmiješi.

— Zar si već čuo za mene?

Ta kako ne bi za njega čuo! Za Koakučija — Divlju mačku, kako su ga nazivali bijeli doseljenici i vojnici. Ta on je uz Osciolu bio jedan od vođa Seminola, kojeg su se bijelci najviše bojali. Kad su se prije nekoliko godina mnogi drugi poglavice predali bijelom generalu, Koakuči je sa svojim ratnicima ustao u močvari i nije uopće mario za lažna obećanja vojnika. Nije htio da ga odvedu na zapad u neku drugu zemlju je bilo ograda i gdje se ne bi mogli slobodno kretati. Htio je ostati slobodan i živjeti životom svojih otaca. Radije će ostati poginuti u borbi u voljenim pajay-okee, nego u rezervatu bijeloga čovjeka umirati dugom smrću punom bola i muka.

Bijelci su se bojali Koakučija. Jimmy je često krišom slušao kad su Barnes i drugi nadglednici govorili o njemu. Smatrali su ga podmuklim borcem, borcem koji je poznao sve skrivene putove i koji bi se iznenada pojavljivao da ubije svoju žrtvu. Nije uzalud nosio svoje ime — Divlja mačka! Bio je isto toliko jak i opasan kao i divlja mačka, a koga bi jedanput dohvatio svojim pandžama, nije ga više ispuštao. Nije bio prijazan poput Osciole kojga su smatrali vođom posljednjih Seminola, no koji je bio toliko lakovjeran da je uvijek nanovo vjerovao lažljivim bijelcima. Tko bi bio zarobljen od Osciole, a imao bijelu put, mogao se nadati obazrivom postupku; tko je pak bio zle sreće i dospio u pandže Divlje mačke, morao je računati sa smrću.

Na sve to mislio je dječak dok je piljio u Koakučija i gledao u njemu biće s neke druge zvijezde. Čudnovato, pomisli u sebi, izgleda sasvim prijazno, a nikako ne onako kako su ga uvijek opisivali bijelci. Oni su govorili o zdepastom i ružnom čovjeku s davoljim licem, kojem su ruke uvijek krvave jer ubija. svakoga tko mu stane na put. Ti ga ljudi zaista nisu poznavali. Jer kako bi inače stavio svoj život na kocku da spasi nepoznatog crnog dječaka? Jimmy zaniječe glavom. Ne, to nije mogla biti istina. Koakuči je bio prijazan čovjek, a on će mu vječno biti zahvalan.

– Ti si pobjegao s plantaže? – zapita Koakuči.

To je zvučalo više kao konstatacija nego kao pitanje. Jimmy potvrdno kimne. Pripovijedao je Indijancu o životu na plantaži, o okrutnim nadglednicima. Govorio je najprije polagano, a zatim sve brže i brže, riječi su mu same navirale na usta dok je opisivao sve pojedinosti planiranoga bijega, smrt svojih roditelja, Barnesa i pse-tragače, svoju sestru i očajno bježanje kroz šumu. Godilo mu je da o svemu tomu može s nekim govoriti, to mu je ublažavalo bol i sjećanje na mnoge teške dane. Indijanac je strpljivo slušao, pun razumijevanja za dječaka i njegovu sudbinu.

Kad je Jimmy svršio, Indijanac kimne polagano i promišljeno. Njegovе su oči bile žalosne.

– Tvoja je koža crna, reče, a naša je smeđa! Bijelci ne vole ljude koji izgledaju drugačije nego oni. I naš je narod morao osjetiti bič bijelih ljudi!

– Zašto? – zapita Jimmy. – Zašto bijelci to čine?

Koakuči slegne ramenima. Vidjelo se na njemu da je često razmišljao o tom pitanju, a ipak još nikada nije našao zadovoljavajući odgovor.

– Oni žele doći do zemlje. Trebaju sve više i više zemlje jer sve više bijelih ljudi dolazi preko ve-

like vode na velikim kanuima. Oni nas ubijaju da dođu do zemlje, a vas tuku da ne moraju priјјati ruke radeći teške poslove.

Jimmyja taj odgovor nije zadovoljio. Novi je svijet bio velik i silan, sigurno toliko velik da su svi ljudi na njemu mogli imati svoje mjesto. Ali i on se nije mogao dosjetiti drugome razlogu za ono što su činili bijelci. Ta nije se moglo mrziti nekoga samo zato što mu je boja kože drugačija!

Koakuči je mislio drugačije. On ustane, a iz njegovih smeđih očiju sijevnule su iznenada vatrene munje.

– Bijeli su ljudi prodrli u našu zemlju i potјјerali našu braću! – poviče bijesno kao da govori svojim okupljenim ratnicima. – Spalili su naše kolibe i načinili zakone koji im dopuštaju ubijati ljude naše boje kože nekažnjeno! Ali još nas nisu pobijedili! Još su sa mnom moji ratnici i mi ćemo se boriti protiv bijelih uljeza do posljednjega daha!

Jimmy je gledao u njega pun divljenja. Sada mu je bilo jasno zašto ga se bijelci tako boje. Ne bi htio biti u koži njegovih neprijatelja i gotovo da je žalio one bijele ljude kojih će se Seminole dočepati.

No Koakuči je znao biti i blag i prijazan.

– Sada se više ne trebaš bojati! – reče tiho kad je Jimmy, sav iscrpljen, zaspao pokraj vatre. – Ja ću se brinuti za tebe i smatrat ću te svojim sinom!

Vrati se svom kanuu, što je ležao uz obalu u šašu, izvadi pokrivač i pokrije njime dječaka. Zatim uzme kratku lulu, načinjenu od kukuruznoga klipa, i napuni je. Bio je zamišljen dok je pušio i otpuhivao dim u vatru.

IV

Kad je Jimmy otvorio oči, Koakuči je već bio obukao svoju odjeću. Ulijevao je strahopoštovanje dok je ovako stajao u svom šare-

nom ogrtaču, s ogrlicom na kojoj su bila tri srebrna polumjeseca. Dječak mu se divio, iako odjeća baš nije bila uredna poslije one nepredviđene kupke, a bila se i malo stisnula. No Koakući se na to nije osvrtao. Sjedio je uspravno pred ugaslom vatrom i smiješio se dječaku koji se s mukom uspravio i trljao snene oči.

— Zašto me nisi probudio? — zapita Jimmy. Sigurno si sad zbog mene izgubio mnogo vremena!

Indijanac se nasmiješi.

— Ionako sam morao čekati da mi se odjeća osuši. A tebi je san bio potreban. Kad je čovjek umoran, prestaje biti oprezan i ne vidi opasnosti prirode. Vidio si i sam što se tada može dogoditi!

Dječak kimnu. Bio je zahvalan Koakućiju što mu je dao da spava. Neobičan bijeg i događaji prošle noći iscrpli su gotovo svu njegovu snagu, pa mu je odmor bio prijeko potreban.

Koakući izvadi pečenu pticu iz vatre i pruži je dječaku.

— Sigurno si gladan! Evo nešto za tebe!

Jimmy ga pogleda začuđeno. Nije čuo da je Koakući pucao, a ipak je bilo nemoguće da je tako čvrsto spavao da ne bi čuo pucanj. No možda je pticu ulovio rukom ili omčom. Municipija je bila skupa, a Indijanci su je teško nabavljali.

Dječak se zahvali, posegne za pticom i pohlepno stane trpati meso u usta. Nakon toga osjećao se već mnogo bolje.

Koakući se ponovno nasmiješio.

— Podimo! — reče Indijanac ustajući i zapreta vatru. — Do sela je još daleko, a ja bih htio da još prije mraka dodemo kući. Moji me ratnici čekaju.

— Zar smijem s vama u vaše selo? — zapita dječak radosno, iako se potajno tomu nadao.

Poglavica samo kimnu. Pode do svoga kanua, spremi pušku tako da mu je bila na dohvat ruke i uzme veslo. Dječak savije pokrivače i pode za njim. Htio je prihva-

titi drugo veslo, ali mu Koakući dade znak glavom i pokaže naprijed. Jimmy sjedne.

— Zar ima bijelih ljudi u blizini? — zapita.

Koakući zaniječe glavom.

— Ne! Toliko daleko u močvaru bijeli se vojnici ne usuđuju doći. Boje se aligatora i zmija!

Cinilo se da je u to posve siguran, iako se uvijek nanovo ogledavao na sve strane i očima pretraživao obalu. No vožnja je prošla bez ikakve nezgode. Nekoliko šarenih ptica i jedan jastrebac bili su njihovi jedini pratioci. Dječak se međutim naviknuo na stalno kreketaenje žaba, glasanje ptica i na mnogoglasje divljine te je polako počeo razumijevati zašto Seminole tako vole tu opasnu zemlju.

Poglavica je put dobro poznao, iako je Jimmy bio uvjeren da se nikako ne može zapamtiti put kroz ovaj beskrajni labirint rijeka, jezera i bara. Ali Koakući je sigurno upravljao čamcem i vodio ga uz drveće i zelene otoke te nije pokazivao ni najmanji znak nesigurnosti.

Nakon tri sata stigli su do sela. Sunce se već spuštalo prema obzoru i crvenim je zlatom prelilo vode pa-jay-o-keea kad su Koakući i Jimmy skočili iz čamca i povukli ga na obalu. Nekoliko stanovnika sela dotrči im radoznalo u susret i stane klicati od radosti kad su prepoznali svoga poglavicu. Za Jimmyja su jedva marili. Otkako je izbio rat, gotovo su svaki dan dolazili crni bjegunci u njihov logor, pa jedan crni dječak nije za njih značio ništa osobito.

Jimmy se u čudu ogledavao. Bio je prvi put u jednom seminolskom selu i nije očekivao da će tu naći takav zbir glasova i boja. Gotovo svi muškarci i žene bili su odjeveni u prekrasnu odjeću od šarene tkanine ili obojenog perja, a samo su djeca bila gola ili su imala pregačice oko bedara, te su tako trčala amo-tamo između kuća. Seminole su svoje kuće u obliku zabata i pokrivenne trstikom, a otvorene na

sve strane, nazivali čikijima. Pod se sastojao od dasaka ili od čvrsto spletenih hasura podignutih metar iznad zemlje da se stanovnici zaštite od zmija i drugih opasnih životinja.

Jimmy je polako prolazio slobodnim prostorom između kuća. Većina žena sjedila je i u avanima tuckala kukuruz ili pak vadila koštice iz plodova koje su u velikim košarama donijele iz džungle. U daljini iza kuća, tamo gdje je prestajala prašuma, nalazila se velika čistina, na kojoj su bila prostrana polja na kojima su rasli kukuruz, šećerna trska i pamuk. Na jednoj je livadi paslo malo stado andaluzijskih goveda koja su podsjećala na španjolsku prošlost teritorija. Osvajači iz daleke Evrope tražili su u ovoj zemlji, zlato i srebro ali našli su samo životinje i biljke i zato su je nazvali Floridom, zemljom cvijeća. U međuvremenu drugi bijelci, gladni zemlje, istjerali su ono malo španjolskih naseljenika iz Floride. Doživjeli su istu sudbinu kao Crnci i Indijanci.

— Jimmy! — Glas poglavice vrati dječaka u zbilju.

— Jimmy! Dođi ovamo!

Dječak dođe do Koakučija koji ga jednom rukom ogrli i predstavi nekolicini ratnika, žena i djece. Rekao je nešto na svom jeziku što Jimmy nije razumio, a zatim ga ugura u jednu od kuća u kojoj su neke žene upravo stavljale na pod košare s kukuruznom kašom, prženu ribu i voće. Jimmy se popne u kolibu i sjedne na ležaj od trske i trave. Još se osjećao malo nelagodno među tim stranim ljudima, ali je svojski prionuo jelu kad je Koakuči sjeo do njega i pozvao ga da počne jesti. Nasuprot njemu sjedila je neka mlada žena koja se stalno smiješila njemu i Koakučiju. Jimmy je pretpostavljao da je to poglavičina žena.

Za vrijeme jela nije se govorilo. I dvoje djece, koje je čučalo kraj žene i stalno tražilo još kukuruzne

kaše i voća, nije govorilo. Ali su s neskrivenom radoznalošću pogledavali u dječaka čija je koža bila još tamnija od njihove. Od vremena na vrijeme djeca bi se nasmiješila, ali bi odmah, kad bi im se i Jimmy nakesio, nestala iza velikih zdjela.

Poslije jela sjedio je Koakuči još neko vrijeme zajedno sa svojom obitelji i nekoliko prijatelja. Pušio je i razgovarao s njima. Dječaku se ukaže slika mira kakvu je mnogo godina nosio u sebi, ali je do ovoga trenutka nikad nije doživio. Mirni glasovi Seminola i povremeni tihi smijeh, miris dima iz lule koji se u gustim oblacima izvija iz čikija, i noćni šumovi džungle koji u toj okolini nišu djelovali strano i nisu u sebi nosili prijetnju, nego su se činili gotovo poznati i prijateljski. Morat će naučiti njihov jezik, pomisli Jimmy, dok je slušao blagi Koakučijev glas, a onda zadovoljno se smiješeći polako padne nauznak na hasuru i u tren oka zaspi.

Ali san mu nije bio miran. Mučila su ga zla sjećanja i more, pa se nemirno okretao s jedne strane na drugu. Spokojna slika Seminola u razgovoru rasplinula se pred njegovim očima i ustupila mjesto nemirnim prizorima, osvjetljenim jar-kim i ružnim bojama. Vidio je Barnesu kako bičuje njegovu sestru, čuo je majku kako viče i kako pada pod mecima nadglednika. Svagdje su najednom bili psi-tra-gači koji su rezali i bijesno lajali, koji su sa svih strana navaljivali na njega i zabijali svoje oštre zube u njegovo tijelo.

Okupan u znoju, Jimmy skoči s ležaja s muklim krikom. Ceznuo je za mirom i sigurnošću. Tražio je Koakučija, ali je mjesto kraj njega bilo prazno. Tek je tada Jimmy shvatio da buka ne dolazi od pasa u njegovu snu, nego od ratnika u selu, koji su vani stajali s bakljama i uzbuđeno govorili svi u jedan mah. Jimmy je čuo Koakučijev snažni glas koji im je nešto dovikivao nakon čega utihnuše. Zatim je

čuo glasove na engleskom jeziku i začuđeno se pitao što to uzbuđenje usred noći treba da znači.

Oprezno ustane i spusti se na zemlju. Ratnici su u gustom krugu stajali oko Koakučija, no Jimmy ipak nađe rupu i probije se između nogu ljudi. Poglavica je bio odjeven samo u pregaču preko bedara, a pred njim je stajalo nekoliko Crnaca. Jimmyjevo je srce načas prestalo kucati. To su bili muškarci i žene njegove boje kože, a tijela su im bila puna rana. Jedna je žena jecala, svaka druga imala je ranu na kuku koja je krvarila, i jedan ju je Indijanac držao da ne padne. Tek sada je Jimmy vidio da su zajedno sa Crncima došli i Indijanci. Svi su govorili u jedan mah, bili su vrlo uzbuđeni i jadikovali, dok ih Koakuči nije ušutkao.

– Što se dogodilo, moja braćo?
– zapita ih, pun suosjećanja.
– Što se dogodilo? Pripovijedajte!

Snažan i neozlijeđen Crnac, naoružan novom puškom, istupi.

– Bijeli vojnici napali su naš logor, rekao je na engleskom jeziku.
– Iznenađili su nas na rubu paj-okeeja i spalili naše kolibe.

Uzbuđeno mrmljanje čulo se u redovima Koakučijevih Seminola. Jimmy shvati da je Crnac jedan od crnih seminolskih ratnika. Čini se da ne živi dugo kod Indijanaca jer bi inače već bio naučio njihov jezik.

– Jesu li vam još na tragu? – zapita Koakuči.

Crnac zaniječe glavom.

– Otarasili smo ih se. Pobjegli smo u močvare gdje poznamo svaku stazu i svaku lokvu i gdje su bijelci kao slijepi. Nisu se usudili da nas slijede!

– Kako je moglo doći do tog napada?

– Naši su ljudi bili umorni – odgovori Crnac.

– Prešli smo prije toga puno milja idući kroz močvare kako bismo umaknuli drugim vojnicima.

Upravo smo bili sagradili novo selo kad su nas ti vojnici ulovili.

Zatim nastavi tihim glasom:

– Izgubili smo nekoliko ljudi i jedno dijete!

– Dijete? – zapita Koakuči bijesno i njegovo se čelo namršti od ljutine. Nije mogao razumjeti kako se bijeli vojnici ne ustručavaju ubiti djecu i žene.

– Ti bijedni psi! To će okajati!

I Koakuči izusti bojni poklič Seminola da tako potvrdi svoju strašnu prijetnju.

Jimmy se zgrozi. Taj je Koakuči bio okrutan čovjek, ali bijeli vojnici ipak nisu imali pravo kad su ga prikazivali kao divlju životinju i ubojicu. Divlja mačka bio je blag i prijazan čovjek kad bi mu dali mira, a postao bi okrutnim osvetnikom tek onda kad bi ga izazvali, ili kad bi njegovim rodacima i prijateljima učinili što našao. Tada nitko nije više bio siguran pred njim.

– Zašto ne idemo u potjeru za bijelim vojnicima? – zapita neki ratnik. Mogli bismo ih još uloviti!

Mnogoglasno urlanje što se podiglo potvrđivalo je da to njegovo mišljenje dijele mnogi.

Koakuči zapovijedi da se umire.

– Naše vrijeme još nije došlo, braćo moja! Ako sada počnemo progoniti bijele vojnike, oni će nas odmamiti u ravnicu gdje su nadmoćni. Čekati ćemo dok se priroda ne udruži s nama!

– A kad će to biti? Koliko dugo još moramo čekati, Koakuči? – zapita jedan od ratnika.

Koakući podigne stisnutu pesnicu.

— Taj dan nije više daleko, ratnici Seminola! Još jedan mjesec ili dva, i mi ćemo odmamiti sve bijele ljude u močvare i baciti ih aligatorima da ih požderu!

— A što je s Osciolom? — poviče netko, a urlanje zamukne.

— Zar ga nećeš čekati?

Glas je pripadao Jiholodžiju, hrabrom ratniku, koji je bio ljubomoran na Koakućija zbog njegova visokog položaja.

Koakući razvuče usta. Bio je on čovjek koji bi se brzo naljutio. A tada se nije moglo predvidjeti što će učiniti. Ali glup nije bio. Znao je da Osciola uživa velik ugled kod Seminola, pa čak i kod mnogih bijelaca i da je zato bolje ne biti protiv njega. Koakući je smatrao da Osciolin postupak nije dobar. On nije vjerovao da se s bijelcima više uopće može razgovarati. Oni su bili pod pritiskom naseljenika i svojih velikih poglavica u Washingtonu i morali su okrutno postupati da ne izgube vlast. Tu je mogao pomoći samo rat. Seminolima nije preostajalo ništa drugo nego da se brane silom. No Koakući je bio posljednji od onih koji bi bili protiv sklapanja mira, kad bi bijeli uzeli u obzir želje i opravdane zahtjeve Seminola.

— Osciola će se uskoro vratiti — odgovori diplomatski. — Ali duhovi u mojim snima govore mi da neće mnogo postići. Bijelci žele rat!

— Što još kažu duhovi? — htio je znati neki ratnik.

Koakućiju je odlanulo što

nije morao odgovoriti na to pitanje. Jedan od ranjenika, kojima su žene u međuvremenu povile rane, iznenada se probudio iz svoje nesvijesti i očajno je zvao svoju ženu.

— Marija! Marija! Gdje si?

No nije bilo odgovora.

— Gdje je ta žena? — Zapita Koakući, zadovoljan što se morala promijeniti tema razgovora. — Je li stradala u selu?

Onaj veliki snažni Crnac, koji je Koakućija izvijestio o napadaju na plemensku skupinu, zantječe glavom. Prije svega nekoliko trenutaka bila je još ovdje, reče začuđeno.

Otjera svoje ratnike žestokim pokretom ruke i pođe sâm da nađe ranjenu ženu.

Jimmy se žurno vrati u kolibu. Najedanput kao da je sve utihnulo. Čak je i džungla na jedan trenutak zadržala dah. Samo su krikovi ranjenoga Crнца odzvanjali u noći.

— Marija! Marija! — stalno je zvao. — Marija! Gdje si? Marija?

Jimmyjevo je grlo bilo suho. Jedva je gutao. Upravo se htio vratiti na svoj ležaj i predati ugodnom snu kad li mu se učini da čuje tiho stenjanje. Iznenadeno zatrese glavom. Pažljivo je slušao kad se ponovo začuje stenjanje. Sad je bio gotovo siguran da se ne vara. Odsulja se oprezno u pravcu iz kojeg je dolazio glas. Svi su se ratnici bili izgubili u džungli i tamo tražili ženu, a on je skoro sâm bio u logoru.

I opet se začuje stenjanje, sada samo nekoliko metara od njega. Jimmy suspregne dah. Mogla je to biti neka divlja životinja kakvu još nije pozna-

vao. Ili jedan od bijelih vojnika koji je došao za ratnicima i htio sada njega namamiti u klopku. Ta onaj je Crnac sâm rekao da bijeli vojnici ubijaju i djecu. Ali mogla je to biti i ona ranjena žena, a ako je bila, nije smio oklijevati ni trenutak.

Jimmy skupi svu svoju hrabrost i ode iza grmlja odakle je dolazilo stenjanje. Bila je to zaista ona žena! Na svjetlu mjeseca vidio je njeno lice, zgrčeno od bola i usnice koje je u svom bolu čvrsto stiskala. Iz velike rane na trbuhu tekla je krv i dječak je morao skupiti svu svoju snagu da mu ne pozli.

– Ne moraš se više bojati! – govorio je drhćućim glasom. – Ne boj se! Sada si na sigurnome mjestu!

Žena ponovu zastenje. Drhćući ispruži ruku prema dječaku i Jimmy je primi. Klekne pokraj ranjene žene. Shvatio je da žena umire.

– Jesu li... jesu li... vojnici otišli? – pitala je slabim glasom.

Jimmy stisne njenu ruku.

– Da, svi su otišli! Ne trebaš se više plašiti!

Žena opet zastenje. Njeno je lice bilo obliveno znojem, a iz ustiju joj je tekao tanak mlaz krvi. Jimmy je već mislio da je umrla kad li se njene usne ponovo pokrenu.

– Gdje je moj muž? – izusti jedva čujno. – Johnne... Johnne... ja se tako bojim...

Jimmy suzbije suze i silom se nasmiješi. Nije htio da žena umre gledajući žalosno lice pred sobom. I zato slaže.

– Tamo je! Tamo je tvoj muž! Zar ga ne vidiš? Stoji ovdje, pokraj mene!...

Žena okrene glavu.

– Johnne! Johnne! Vidim te... Johnne... do viđenja...

Glava joj klone u stranu, i Jimmy shvati da je mrtva.

Plakao je gorko i nije ni vidio da je netko iza njega.

– Hajde, podi na spavanje!

– reče Koakući, blago. Cijelo to vrijeme stajao je iza dječaka.

– Reći ću njenom mužu što se dogodilo. Neće više biti tako žalostan kad čuje da je umrla smirena i sretna.

Dječak kimnu bez riječi i popne se u poglavičinu kolibu. Još je dugo ležao budan i zaspao je tek pred jutro kad su prve zrake sunca pale na njega.

V

Tjedni su prolazili. Jimmy se polako privikavao na svoj novi život kod Seminola. Uspomena na strašno vrijeme kod vlasnika plantaže blijedila je sve više i opet se radovao životu. Prihvatio je Koakućija kao svog novog oca, nosio oko bedara pregaču od panterina krzna kao ostali dječaci u selu, i pomagao poglavičinoj ženi pri poslu. Jedan indijanski dječak s kojim se sprijateljio, naučio ga je čak jezik Seminola, i već poslije nekoliko tjedana razumio je sve što su Indijanci govorili.

O vojnicima je Jimmy u ovo sretno vrijeme čuo vrlo malo. Dva dana nakon dolaska izbje-glica jedna je grupa mladih ratnika, predvođena Jiholodžijem pretražila močvarni predio, ali

su Evergladesi bili kao izumrli. Bijeli ljudi nisu se nigdje pokazivali; bili su vjerojatno u svojoj tvrđavi i tamo kovali nove planove. Osciola će sigurno znati više kad se vrati sa svoga puta na sjever.

Osciolino ime slušao je Jimmy vrlo često. Činilo se kao da se sve vrti oko njega, kao da se sve nade polažu u njega, iako je i Koakuči bio dobar poglavica i mudar vođa svoga plemena. Ali Divlja mačka bio je praktičan čovjek koji je shvaćao okrutnu zbilju i nije se podavao nikakvim iluzijama. Računao je s krvavim ratom u kojem će bijelci htjeti iznuditi rješenje. Osciola pak bio je sanjar, gotovo već simbol mira i nade, a Seminole držali su ga se grčevito kao da je mesija.

U međuvremenu došao je i svibanj i vlažne su magle naviještale kišno doba. Zrak je bio vruć i gust i otežavao je disanje. Seminole su bili naviknuti na takve vrućine, ali Jimmyju je trebalo neko vrijeme dok se navikao da podnosi taj zrak zagušljiv kao u stakleniku. Koakuči ga je upozoravao na opasnost od zmiја i drugih otrovnih životinja, i on se svako jutro ogledavao oko sebe prije nego što bi se spustio iz kolibe na zemlju.

Jedno jutro Koakuči ga zovne u stranu. Vidio je da dječak u posljednje vrijeme opet loše spava. Tome nije moglo biti krivo samo vruće podneblje.

— Jimmy, ti si noćas opet sanjao! — reče dječaku.

Jimmy se začudi kako poglavica pogada misli, ali ne odgovori. Sanjao je o svojoj sestri

Sarah, ali nije htio da time optereti još i Koakučija. Imao je poglavica dovoljno drugih briga i bez toga.

Koakuči mu stavi ruku na rame.

— Mislio si na Sarah, zar ne? Bojiš se za nju. Bojiš se da bijelci s njom lože postupaju!

Jimmy gledaše u poglavicu širom otvorenih očiju. Odakle je znao što je sanjao? Kako to da je zapamtio ime njegove sestre? Zar je možda znao čitati tuđe misli? Kimnu polako.

Koakuči uzme svoju pušku koja je bila naslonjena na kolac kolibe.

— Možda ćemo moći osloboditi tvoju sestru! Neće to biti lako, ali ćemo ipak barem pokušati!

— Samo mi dvojica? — Jimmy ga pogleda zaprepašteno.

— Kod takvoga pothvata mnogo ljudi samo bi smetalo, odvрати poglavica.

— Išao bih ja i sâm, ali ti poznaješ put i moći ćeš mi pokazati svoju sestru!

Dječak još uvijek nije bio sasvim pri sebi, toliko se bio prepao.

— Ali što će biti s psima? — Zapita. — A što sa čuvarima? Ta oni će nas ubiti!

Koakuči se nasmije, ali vidjelo se da je ljutit. Pokaže svoju pušku i nož, i ponovno se ljutito nasmije.

— Znat ćemo se obraniti i dobro upotrijebiti ovo naše oružje! Imaš li ti kakvo oružje?

— Imam nož, ali ja ne mogu...

— Ne boj se — prekine ga poglavica.

– Neće ti trebati! Samo treba da mi pokažeš put, a ostalo ću obaviti sâm. Znam kako se postupa sa psima bijelih ljudi.

Jimmy proguta slinu. Koakućijev blagi glas zvučao je iznenada opet oštro i resko i dječak je osjećao da se u Divljoj mački ponovno probudila strast lovca i mržanja na sve bijelce.

Koakući mahne svojoj ženi i pokaže na nebo.

– Podimo – reče dječaku. Treba da se do noći vratimo!

Zatim ode do obale i gurne kanu u vodu. Jimmy ga je jedva sustizao. Jedva da je i sjeo u čamac a poglavica je već počeo veslati.

Za vrijeme vožnje nije ni jedan od njih progovorio ni riječ. Jimmy je čučao na podu i samo se jedanput stresao, kad su prošli kraj onoga mjesta gdje je Koakući ubio ona dva aligatora. I sada je nekoliko tih zvijeri ležalo u bari, ali se nisu na njih uopće obazirali. Dok je čamac prolazio pokraj njih, oni su lijeno ležali i nisu se ni pomakli. Jimmy olakšano uzdahne kad su ih ostavili za sobom.

Dva sata kasnije stigli su do mjesta gdje se dječak bio spasio od pasa-tragača i pošao u vodu. Sada, po danu, sve je izgledalo drugačije i dječaku nije bilo teško pokazati Koakućiju put, nakon što su izašli iz kanua i sakrili ga u šašu na obali. Išao je kroz šumu, svjestan svoga cilja, a Koakući ga je slijedio, ogledavajući se neprestano na sve strane i držeći pušku spremnu za pucanje. Poslije kratkog vremena dječak

zastane na sigurnoj udaljenosti pred jednom čistinom.

– Tamo sprijeđa – reče drhćućim glasom, tamo je polje gdje oni rade!

Bili su sada još više na oprezu te su se polagano šuljali, pužajući na nogama i rukama do čistine. Koakući je preuzeo vodstvo i Jimmy je vidio sa čuđenjem da se poglavica potpuno bezglasno kreće kroz šikaru. Dječak je oponašao svaki njegov pokret, no ipak mu nije uspijevalo da tako brzo i bez ikakva šuma napreduje prema cilju.

Na rubu čistine poglavica i dječak nađu zaklon iza grmlja. Iz daljine se moglo čuti pjevanje Crnaca, a Jimmyja prođu ledeni srsi kad se sjetio da se i njegova sestra nalazi među robovima. Čuo je pucketanje biča i Barnesov snažni glas kojim je nekog roba zvao na odgovornost. Nadglednik je dakle još bio živ. S jedne je strane Jimmy bio zadovoljan, što nije ubio nadglednika, ali s druge ne, jer bi nadglednikovom smrću mnogi robovi bili pošteđeni bolnih udaraca biča. On je bio najokrutniji nadglednik od svih. Drugi su, u usporedbi s njim, bili prijazni i obzirni.

– Gdje je Sarah? – zapita Koakući.

Još su bili toliko daleko od nadglednika da se nisu morali bojati pasa.

– Možeš li je vidjeti? – zapita Koakući ponovno.

Jimmy je napregnuto gledao prema Crncima. Prepoznao je dva poznanika svoga oca i jednu ženu koja je često razgovarala s njegovom majkom. Ali sestru nije mogao vidjeti.

– Ne! Ali oni su svi na poljima. Mora da je s njima!

Dječak stisne oči da ih obrani od jarke svjetlosti sunca i pogleda još jedanput prema robovima. No sestre nije našao.

– Možda je... počne tiho. Nije se usudio izgovoriti strašnu misao.

Koakući stisne usnice. Vjerovatno mu je ista misao pala na pamet.

– Čekaj ovdje! – reče nakon što je stvorio odluku.

– Odmah ću se vratiti!

– Ti se hoćeš prišuljati još bliže?

Indijanac kimnu potvrdno.

– Možda će mi uspjeti da nešto doznam.

Počne se šuljati prema Crncima, ali se još jedanput osvrne.

– Ako me otkriju ili ako psi počnu lajati, otrči brzo do kanua! Jesi li razumio?

– A ti? – zapita dječak.

– Ja ću se već snaći?

Isti tren nestao je u travi visokoj do koljena, a Jimmy je bio sâm s vjetrom i dalekim pjevom Crnaca.

Ni nakon pola sata još uvijek nije bilo Koakućija. Dječak se već obojao da su ga otkrili ili ubili, no kod nadglednika je sve bilo mirno, a ni psi se nisu micali. Jimmy je bio sve nemirniji. Znojio se i stalno bio u strahu da će ga psi nanjušiti. Sreća ga sigurno ne bi poslužila još jedanput. Čvrsto stegne nož i još dublje se pogne iza grmlja.

Izenada se pred njim pojavi Koakući. Tako je izenada došao da je Jimmy skoro kriknuo.

No Indijanac mu stavi pravodobno ruku na usta.

– Ja sam! Brzo! Moramo što prije nestati odavle!

Ođsuljali su se i otrčali kroz šumu do obale rijeke. Jimmy je sav gorio od radoznalosti, ali nije izustio ni riječi dok nisu sjeli u čamac i odmakli dobar komad daleko od obale.

– Jesi li je vidio? zapita kao bez daha.

Koakući zaniječe glavom.

Nije uopće bilo ni jedne djevojke među Crncima.

– O, onda je ipak...

– Ne! – odgovori Indijanac.

– Nešto si doznao? – zapita Jimmy s novom nadom.

– Ne puno, ali znam da je živa. Čuo sam nadglednike kako razgovaraju među sobom. Vlasnik plantaže prodao je djevojku nekom drugom bijelcu.

Jimmy je bio zdvojan.

– Ali komu ju je prodao? Kako ćemo je naći ako ne znamo kod koga je sada?

Koakući umiri dječaka i ponovno ga ohrabri.

– Naši izviđači će to učiniti, oni će je naći! To možda neće biti već sutra, a ni prekosutra, ali oni će djevojčicu naći!

Jimmy sagne glavu sav utučen. Nije vjerovao u to što mu je poglavica govorio. Plemenski izviđači imali su važnijeg posla nego tražiti malu crnu djevojčicu. Oni su morali izviditi gdje se nalaze bijeli vojnici i što namjeravaju učiniti. Nisu imali vremena tražiti njegovu sestru! Dječak utone u mračne misli i živne tek kad su stigli do sela i kad je dotrčalo nekoliko ratnika mašući uzbuđeno.

– Vratio se Osciola! Bio je kod bijelih vojnika! Osciola se vratio!

Povratak poglavice, koji je već za života postao legendom, odvrati dječakove misli i ustupi mjesto napetom očekivanju. Večeras će Osciola govoriti ljudima svoga plemena i obavijestiti ih o onome što je doživio na svom putu u zemlju bijeloga čovjeka. Koakući se nije baš razveselio kad je to čuo. Osciola će nekoliko dana biti u središtu općega interesa i nitko neće slušati njega. Koakući to nije rado priznavao, ali trebao je samo pogledati Jimmyja, pa da shvati da je i njega obuhvatilo sveopće uzbuđenje.

No nije mogao učiniti ništa drugo nego zatomiti svoj gnjev. Neka samo vjeruju snovima tog Osciole. Neka mu samo povlađuju kad bude pričao o miroljubivim uvjerenjima bijelih ljudi. Jer u to Koakući uopće nije sumnjao. Bijelci su željeli pregovarati o miru. Tako su bar govorili, a sanjari poput Osciole vjerovali su im svaku riječ. No Koakući je to znao bolje. I njegov će tren kucnuti kad Seminole uvide da se bijelcima nikada ne može vjerovati. Tada će ih on povesti u borbu i poput vihora sručiti se na bijele doseljenike.

Navečer je Koakući sjedio pokraj Osciole. Ratnici su u velikom krugu sjeli oko vatre što su je bili zapalili na slobodnom prostoru između čikija. Iza njih smjestile su se žene i djeca. Jimmy je ostao u kolibi jer je odatle mogao bolje vidjeti Osciolu i bolje sve razumjeti. Još su doduše oba poglavice šuteći sjedili jedan pokraj

drugoga i pušili. Jimmy je pak imao dovoljno vremena da pogleda legendarnog poglavicu.

Osciola je bio u svom svečanom ruhu. Nosio je crveni ogrtač od tkanine poput baršuna s mnogo ukrasa i nakitom od obojenog čaplijinog perja. Mokasine su mu bile šareno izvezene, a na grudima sjala mu je bakrena ogrlica sa tri zlatna polumjeseca. Jimmy spozna sa čuđenjem da je Osciola bio još vrlo mlad, bilo mu je najviše trideset godina. On je poglavicu zamišljao kao mudrog starca. Ali Osciolino je lice bilo tvrdo i odavalo odlučnost kakvu nalazimo samo kod mladih ljudi.

Zapravo smiješno, pomisli dječak, da čovjek koji izgleda tako odlučno kao Osciola, drži tako mnogo do mira i ima toliko povjerenja u riječi bijeloga čovjeka, dok Koakući sa svojim blagim licem smatra rat jednim rješenjem sukoba.

Poslije nekog vremena Koakući ustane. Nije pokazivao ništa od svoje srdžbe i riječi su blago i glatko silazile s njegovih usana.

– Radujemo se tvome povratku, Osciola. I napeto očekujemo što ćeš nam reći; možeš li našem narodu dati nade! Govori, brate!

Osciola je pažljivo slušao svaku riječ i polako ustao.

Njegovo oštro rezano lice sjalo je poput mjedi u odsjaju vatre.

– Hvala ti, moj brate! Zadovoljan sam i sretan što mogu opet biti među vama, među muževima, ženama i djecom svoga naroda! A vidim i crna lica naše braće koja su trpjela

samovolju bijelih farmera i našla kod nas novu domovinu.

Jimmy je smatrao da je Osciolin glas isto tako snažan kao Koakučijev. Čuvši njegove riječi, nasmiješio se. Radovao se što ga je poglavica pozdravio, iako ga sigurno nije ni vidio. Dječak je sjedio oslonjen na kolac čikija, a lice mu je bilo skriveno u tami.

– Što su rekli bijeli vojnici? – poviče neki mladi Crnac koji nije bio strpljiv kao njegova indijanska braća. – Žele li mir? Ili žele rat?

Osciola se pretvarao kao da nije čuo upadicu.

– Moj me put odveo daleko na sjever, do velike vode koju zovemo Okičobe i za koju bijelci nemaju imena. Govorio sam s jednim bijelim vojnikom koji se zove Thompson i na ramenima nosi zvijezde poglavice.

– Što je rekao? – zapita nestrpljivi Crnac.

Osciola ga pogleda kao da će ga smlaviti.

– Govorio mi je o velikom bijelom ocu u Washingtonu, koji želi mir za svoju crvenu djecu i koji želi otkloniti opasnost rata od ove zemlje.

Koakuči prezrivo rastegne usta, dok je Osciola nastavljao govoriti.

– Pripovijedao mi je također da su bijelci poslali novoga glavnog poglavicu u našu zemlju. Zove se Thomas Jesup i također se zalaže za mir. Treba da ga posjetim s nekoliko ratnika u tvrđavi, kojoj je ime Fort Peyton, da razgovaramo o budućnosti naše zemlje i o miru između naša dva naroda!

Sada je, eto, bilo rečeno, i

Koakuči nije mogao dulje mirno sjediti na svome mjestu.

– Odakle znaš da on iskreno misli to što ti je rekao? Odakle znaš da nas neće previriti?

– Moramo pokušati vjerovati bijelim vojnicima! – odgovori Osciola.

– Da im vjerujemo? – poviče Koakuči koji se više nije mogao svladati. – Da im povjerujemo? Da vjerujemo bijelim vojnicima? – vikao je Koakuči, sav crven od uzbuđenja. Njegov je glas bio čak jači od glasne buke noćne džungle.

– Zar nisi čuo da su napali selo naše braće? Zar nisi čuo za zlodjela nanesena našoj crnoj braći?–

– Znam da su bijelci počinili mnogo zla, ali jedanput mora biti gotovo s neprestanim prijetnjama osvete i odmazde. Mirovni ugovor između naša dva naroda dovršio bi sve prepirke!

Tako je Osciola pokušavao umiriti svoje sunarodnjake, ali je Koakuči postajao sve bješnji.

– Prije nekoliko godina govorio si drugačije! Zabio si svoj nož u krivi papir bijeloga čovjeka. I imao si tada pravo! Ta sâm si vidio kako je prošao jedan dio naše braće!...

– Iz tebe govori glas osvete – reče Osciola mirno. Izgledalo je kao da ga ništa ne može uzbuditi.

– Ali sada bijelci imaju novog zapovjednika i neće više doći do tako krvave izdaje. Taj čovjek, čije je ime Jesup, drugačiji je i tako nešto neće dopustiti?

Koakuči se nije dao umiriti.

— A odakle to možeš znati? Jesi li ga vidio?

Poglavica zaniječe glavom.

— Ali sam vidio kako su njegovi vojnici dobro postupali s nekolicinom robova. Dovedi su ih u tvrđavu, ali im nisu učinili ništa nažao. Čak su jednoj maloj djevojčici...

— Jednoj djevojčici? — prekinu ga Koakuči. Iznenada mu nešto padne na pamet. — Znaš li možda kako se zvala djevojčica?

Osciola ga pogleda u čudu. Otkada se Divlja mačka Seminola zanimala za male crne djevojčice? Zašto je zaboravio svoj bijes samo da sazna ime male robinjice?

— Sarah. Mislim da se zvala Sarah — odgovori Osciola.

Jimmy skoči na noge i progura se između ratnika, žena i djece, sve dok uzbuđen nije stao pred Osciolu.

— Sarah! Zar Sarah? Kako joj je?

Poglavica nije znao da li da se čudi drskosti mladoga Crnca ili da se ljuti na njega. Ali kad mu je Koakuči ukratko šaptom ispričao što se bilo dogodilo, kimnu pun razumijevanja.

— Dobro joj je — odgovori.

— Bijeli su je vojnici doveli u tvrđavu kako bi tamo radila u trgovini.

— U Fort Peytonu? — zapita Jimmy, drhćući od uzbuđenja.

Osciola kimnu.

— Tako bijelci nazivaju tvrđavu. Govorit ću s bijelim zapovjednikom da oslobodi djevojčicu i pošalje je ovamo k nama!

Jimmy zaniječe glavom i odgovori žestoko:

— To ću mu ja reći! Poći ću s vama i govoriti s tim Jesupom. Pa ako je ne oslobodi dobrovoljno, oslobodit ću je noću i dovesti kući.

Šapat prode mnoštvom. Takvu smionost stanovnici sela nikada još nisu doživjeli. Divili su se hrabrosti dječaka, koji se htio suprotstaviti poglavici bijelih vojnika, samo da može osloboditi svoju sestru i dovesti je k sebi. Ali su istodobno osuđivali njegovu nestrpljivost i drskost kojima je prelazio preko svih pravila. Ni jedan se seminolski dječak ne bi nikada usudio da prekinu riječi velikoga Osciole, da se progura kroz krug ratnika i stupi pred njega. Djevojkama i mladićima bilo je mjesto kraj žena, na najudaljenijem rubu kruga slušalaca. Kako je taj dječak smio probiti željezne zakone Seminola?

— Tvoje su riječi smione — odgovori Osciola koji dječaka nije pozvao na red, ali je izgledao smeten i usnice su mu podrhtavale. — Ali naša je misija vrlo važna i pri tome bi nam jedan dječak samo smetao! Radio se o miru i budućnosti našeg naroda!

Seminole su zbunjeno šutjeli. Jimmy je usprkos ljubeznosti riječima osjećao da ga je poglavica ukorio i kolebao se između zbunjenosti i bijesa. Nemirno je micao nogama i nije znao kako bi se uljudno povukao.

— Ja ću poći umjesto tebe! — začuje se u tišini Koakučijev glas koji tako oslobodi svog posinka iz neugodnog položaja. Imao je mnogo razumijevanja za njega i dobro je znao

da kod Crnaca vrijede drugi zakoni i druga pravila.

— Ja ću osloboditi Sarah i dovesti je opet k tebi! Ljudi se ponovno uzmemire. Zbog dječakovih riječi i zbog njegovog problema, rasprava je pošla sasvim drugim pravcem. Divlja mačka Seminola, koji se bunio protiv Osciolina pothvata, pratit će ga na njegovoj misiji mira.

— Ti ćeš sa mnom pregovarati o miru? — zapita Osciola koji mu još uvijek nije vjerovao.

Koakući stavi ruku na srce.

— Ja ću te pratiti i moliti da se želje i nađe našega naroda ispune! — reče Koakući mnogo značajno.

Time je sve bilo rečeno. Seminole su još neko vrijeme sjedili i šutjeli, a zatim se dignu i pođu u svoje čikije. I Jimmy se povuče na spavanje. Nije Koakućiju rekao ni riječi, ali poglavica je i bez toga znao da ga njegov posinak razumije. Među njima riječi nisu bile potrebne.

VI

Slijedeći dan oba poglavice napustiše logor. S njima u kanue koje su žene natovarile zalihama hrane udoše četiri ratnika. Jiholodžija, Mikenopaha, Lašija i Kuihadža izabrali su kao pratnju jer su bili najiskusniji i jer su izgledali dovoljno naočito da stupe pred bijele poglavice.

Jimmy je stajao na obali kad su dvojica ratnika gurnuli dva velika čamca u vodu, a zatim i sami skočili u njih. Veslali su dugim zaveslajima i brzo su

došli do polovice rijeke. Koakući još jednom mahanjem pozdravi Jimmyja. Onda kanu nestane iza okuke rijeke i dječak ostane sam sa Seminolama koji su stajali na obali.

I jedan sat kasnije, on je još uvijek tamo stajao. Drugi dječaci odavna su se već igrali u selu, ratnici su pošli u lov, a žene su pripremale ručak. Samo je dječak, utonuo u misli, buljio u rijeku i mislio na svoju sestru koja je sada bila u vlasti bijelih vojnika. Vjerovao je Oscioli. Sigurno su bijeli vojnici postupali s njom bolje nego Barnes i nadglednici. Ni vlasnik dućana u Fort Peytonu, kojem su je prodali, neće biti tako zao prema njoj. Ali to i nije bilo tako teško, a Sarah će ostati ono što je uvijek bila: robinja, zarobljenica bijelaca.

Jimmy pognu glavu. Ropstvo je, čini se, bila sudbina svih obojenih naroda. Indijancima u rezervatima u zemlji, koju su nazivali indijanskim teritorijem, sigurno nije bilo bolje nego robovima na plantažama bijelaca na Jugu. I oni sigurno moraju raditi, a da za to ne dobivaju ništa osim udaraca bičem i podrugljivoga smijeha. Koakući je sigurno bio u pravu kad se bunio protiv takve sudbine i njoj pretpostavljao borbu u slobodi. Jimmy se ponovno pitao zašto je to sve moralo tako biti, ali odgovora još uvijek nije nalazio. Glava bi ga zaboljela kad bi o tome dulje mislio.

Možda će Osciola i Koakući i ratnici nešto postići u tvrdavi. Možda su bijelci ovaj put govorili poštenim jezikom i možda je taj general Jesup zai-

sta pošteno mislio. Jimmy je čuo od svoga oca da su već mnogi oficiri bili postali zapovjednici u Floridi, ali da se ni jedan nije uspio dulje zadržati jer bi ih predsjednik opozvao. Neki su bili nesposobni, nisu bili dorasli teškoj zadaći koja im je povjerena; drugi nisu uspjeli jer su im se Seminole odlučno suprotstavili, a većina nije mogla razumjeti Indijance i njihovu sasvim drugačiju narav. Jednostavno nisu htjeli uvidjeti da Indijanci misle i osjećaju dragačije nego bijeli ljudi.

Jimmy se otrese tih neugodnih misli i okrene. Htio se vratiti u selo da gleda žene kako rade. Nije bio raspoložen da se pridruži dječacima u igri, a nije htio biti ni sa Crncima koji bi ga sigurno svašta pitali, a njemu se nije dalo da odgovara na njihova pitanja. Upravo je htio poći kad li mu pogled padne na čamce što su ležali na obali. Oni su usmjerili njegove misli ponovno na Koa-kućija i Osciolu, koji su bili na putu k bijelcima. Hoće li se oni zaista pobrinuti za njegovu sestru? Koakući je to obećao, ali se prije svega radilo o miru i budućnosti naroda Seminola, a interesi jednog jedinog crnog dječaka morali su ustupiti mjesto interesima naroda. Možda Jesup uopće neće htjeti o tome raspravljati, možda će im čak zaprijetiti uništenjem, ako Koa-kući bude predugo s njim pregovarao. Kod bijelaca sve je bilo moguće.

Jimmy stane razmišljati. Pogleda prema kolibama na čistini, a onda opet prema čamcima. Postajao je sve neisgurniji. Što će se dogoditi ako

pode za poglavicama? Zabranili su mu da prisustvuje pregovorima, ali sigurno neće škoditi ako tu stvar pogleda iz daljine. Ako bi nešto pošlo naopako, još bi uvijek sâm mogao nešto poduzeti. Ne, to mu nisu mogli zabraniti. Ako bude dovoljno oprezan, oni ga uopće neće ni opaziti.

Dječak se oprezno ogleda i skoči u jedan od kanua pa prihvati veslo. Dok je razmišljao o svojoj namjeri, mučila ga je grižnja savjesti. Indijanci u selu će se sigurno brinuti kad opaze da je nestao. S druge strane nije im se mogao povjeriti jer bi ga sigurno odvrćali. Možda bi i sâm popustio jer je put kroz močvare bio dug i tegoban, i vrlo opasan.

Jimmy duboko zaroni veslo u vodu i požuri da se izgubi s vida ljudi u selu. Odvesla do sredine rijeke i prode ispod grana što su sa drveća na obali visile nad vodom. Jedna je kornjača proplivala tik uz njegov čamac i nestala u trstici na obali. U travi su kreketale žabe, a nebrojeni kukci visili su poput svjetlucavog toplotnog vela nad vodom. Jimmy se odavna privikao na njih i nije više brinuo za njihove ubode.

Sve je više zalazio u močvare. Jimmy nije imao pojma kojim putem treba ići da se dode do tvrđave, ali se nadao da će sustići čamce s poglavicom i neopazice ih slijediti. Lude li pomisli! I Jimmy bi je sâm inače odmah odbacio, ali je sada bio zasljepljen brigom za sestru i mnogim uzbudnjima što ih je posljednje mjesec doživio. Iako se ništa više na njemu nije vidjelo, smrt ro-

ditelja ipak ga se jako dojmila, i on je još uvijek sanjao o onoj strašnoj noći u šumi.

Jimmy pogleda prema obali. Nije smio dopustiti da ga ponovno iznenade aligatori, u svom je čamcu bio razmjerno siguran, i nigdje se nisu mogle vidjeti te gadne zvijeri. Ali je zato vidio rakuna kako stoji na obali i čisti svoje krzno. Nije ga u tom poslu zasmetala ni vidra koja je htjela imati obalu za sebe da odatle pođe u lov na ribe. Nad njima je lebdio škarnjac i promatrao ih iz sigurne udaljenosti.

Bilo je nesnosno vruće. Ni blagi vjetrović što je puhao nad rijekom nije donosio olakšanje. Jimmyju je uskoro znoj navirao iz svih pora. Veslanje je ipak bilo teže nego što je to sâm sebi htio priznati. Postao je nesiguran i najednom ni sâm nije više vjerovao da će sustići čamce s poglavicama. Ali sada se već bio previše udaljio od sela i nije se više htio vratiti. Umjesto toga još je brže veslao, dok mu se nisu pojavili bolni mjehuri na dlanovima, tako da mu je svaki pokret bio prava muka.

Jimmy dahćući ispusti veslo i pogleda naprijed. Rijeka se račvala. Jedan od triju vodenih putova vodio je u jezero čija se druga obala mogla vidjeti. Drugi se ponovno račvao i nestajao u džungli. Treći je vijugajući ulazio u šipražje i gubio se među drvećem. Dječak nije znao kojim su putem pošli poglavice, pa se odlučio za veliko jezero. Taj je put, činilo mu se, bio isto tako dobar kac i svaki drugi.

Na jezeru je Jimmy brže napredovao. Sada mu povijuše puzavice nisu više bile na putu. Morao se ugibati plivajućim otocima s odumrlim čemrepima ili mangrovama. Sa drveća su visile svjetlucave orchideje koje su izgledale kao mrlje različitih boja što ih je neki slikar poprskao po drveću.

Jimmy je trebao gotovo dva sata da prijeđe preko jezera. Ispusti vesla iz ruke i dahćući otpočine, puštajući da ga struja nosi. Sve je više sumnjao u uspjeh svog pothvata i razbijesnio se na sebe samoga što nije ranije o svemu dobro razmislio. Tko je nepromišljeno postupao, u ovoj je divljini griješio a pogreška značila je u pa-jayokeu često isto što i smrt.

Jimmy stavi ponovno veslo u vodu. Iako je bio umoran i na kraju snaga, htio je veslati sve dok ne padne mrak, i tek onda potražiti mjesto gdje bi mogao logorovati. Jezero je ulazilo u široku rijeku po kojoj se dosta lako moglo veslati. Veslao je dakle strpljivo dalje, već odavna nije više zapažao šarene životinje i ptice na obali. Dok sunce nije zašlo za drvećem uspjelo mu je da prođe još tri kilometra.

Brzo se smračilo i Jimmy se požurio da nađe prikladno mjesto za logor. Naposljetku opazi široki sprud što se pružao od obale u rijeku i činio je kao dobro mjesto za noćenje. Aligatori se nigdje nisu mogli vidjeti, pa se Jimmy nadao da ih neće ni biti. Ali opasno je bilo svagdje u Evergladesima, a važno je bilo samo naći donekle sigurno mjesto.

Jimmy usmjeri čamac prema obali, skoči na tlo i povuče kanu na pijesak. Najednom se sjetio da nema sa sobom ni pokrivača, ni hrane. No nije se zbog toga previše zabrinuo. Bilo je vruće, a pa neće ni trebati pokrivač, a u vodi plivalo je mnogo riba koje je mogao uloviti. Jedan od seminolskih dječaka naučio ga je kako da skliske ribe rukom vadi iz vode i bio je dosta spretan u tom poslu. Znao je također kako se pali vatra, iako je za to trebao još uvijek dvostruko više vremena nego ostali dječaci u selu.

Neko je vrijeme Jimmy sjedio na pijesku, kako bi se odmorio od tegoba naporne vožnje. A zatim zakorači u vodu da ulovi večeru. Na sebi je, poput svih seminolskih dječaka, imao samo pregaču od panterina krzna oko bedara. Hladna mu je voda godila i uživao je u valićima što su mu udarali o noge. Iznenada osjeti da ga je nešto zapeklo na nozi, ali tomu ne obrati neku naročitu pažnju. Ostane stajati u vodi, a bol nije bivala jača.

Malo kasnije ulovio je krasnog soma i dao se na paljenje vatre. Lijeva mu je noga bila nekako mrtva, ali je prešao preko toga i nije dopustio da ga to smeta. Kad se vatra naposljetku rasplamsala, a Jimmy sjedio na pijesku i čistio ribu, onaj čudnovati osjećaj obamrlosti u nozi pojačao se. Opazi malu modru mrlju i ranu od ugriza, koja je mogla potjecati samo od vodene zmije.

Postojalo je mnogo vrsta vodenih zmija u Evergladesima.

Mnoge od njih bile su bezazlene, ali su neke bile tako otrovne da su mogle ubiti čovjeka, ako se ništa ne poduzme. Jimmyja obli hladan znoj. Kakva li ga je to zmija ugrizla? Da li je taj ugriz bio otrovan? Da li je zmija uštrcala otrov u njegovo tijelo? Što li je značio taj čudan osjećaj u nozi, što je postajao sve jači, a činilo se da se širi po čitavom tijelu?

Jimmy počne stenjati. Obuzimala ga je neka slabost, bio je sav iznuren, i osjeti duboku samilost prema sebi. Uvjeravao je sam sebe da je to što mu je ukočilo tijelo samo strah, no osjećaj obamrlosti u nozi i slabost bivali su sve jači. Morao je čak leći. Lebdio je na rubu nesvijesti, ali strah pred smrću punom muka još ga je držao i prisiljavao da posljednjim snagama ostane budan. Htio je nešto poduzeti protiv slabosti, ali nije imao pojma što bi ovdje u divljini mogao učiniti protiv ugriza zmije.

Iznenada dopru do njega glasovi. Bio je to njemu nerazumljiv jezik, a prepoznao ga je samo po zvuku. Sasvim blizu njega razgovarala su dva Španjolca. Jimmy nije znao gdje su, no njihovi su glasovi bili posve blizu i zvučali su kao da prijete. Jimmy se sjetio da je otac pripovijedao o Španjolicima. Govorio je da ih je stigla ista sudbina kao i Crnce i Indijance. Jimmy se nasmiješi. Ako je tome tako, ti ljudi nisu mogli biti zli i sigurno mu neće učiniti ništa nažao. Ostao je zato mirno ležati čekajući da ga pronađu. Nije imao ni toliko snage da ih zovne, a nije se mogao ni

sakriti i u zaklonu čekati što će dalje biti.

Glasovi su se približavali sve više. Jimmy ih je čuo samo još iz velike daljine i nije bio svjestan da su mu se oči sklapale. Šarene koprene vijorile su pred njim na vjetru i polako ga svega obavijale. Bilo je ugodno prepustiti se tom osjećaju i polagano padati u san. Ljudi će ga naći. I spasiti ga od smrti. Mogao je mirno spavati i poćnuti od napornoga puta.

VII

Dva su čovjeka izvukla svoj kanu na obalu i stajala pred onesviještenim dječakom. Bili su visoki i snažni, a na sebi su imali bijele hlaće koje su im u krpama visila niz noge. Gornje im je tijelo bilo mišićavo, pokriveno bezbrojnim ožiljcima. Nos u jednoga od njih bio je čudnovato iskrivljen, a drugomu su nedostajali prednji zubi. Obojica bili su naoružani noževima i puškama koje su naoko slučajno uperili na dječaka.

— Crni balavac! reće čovjek s iskrivljenim nosom prezirno.

— Da ga ustrijelim, Pedro?

Pedro ga pogleda prijekorno i šapne:

— Čini se da nisi pri zdravoj pameti! Ti Crnci su vrlo vrijedni! Možeš s njima zaraditi puno novaca! Prodat ćemo ga negdje na sajmu i zaraditi imetak!

— Na sajmu? A gdje to?

— Don će se već dosjetiti! — odgovori Pedro.

Sagne se da digne dječaka, ali prestrašeno ustukne.

— Hej, pogledaj! Čini se da ga je ujela zmija!

Njegov drug raskolači oči.

— A ja sam mislio da spava!

— Bez svijesti je — odgovori Pedro. — No mi ćemo ga već probuditi, ne boj se! Ajde, stavi svoj nož u vatru!

Manuel se čudio.

— Moj nož? A zašto? A ja sam mislio da ga želiš prodati!

— To i želim, budalo!

— Pa što će ti onda nož? — zapita Manuel.

Pedrovo je strpljenje bilo pri kraju. Njegov je drug očito teško shvaćao, ali on se na to još uvijek nije bio priviknuo.

— Ispalit ću mu ranu, ti prokleti idiote! A sada požuri da nam još ne umre pod rukama!

Manuel brzo izvuče nož i stavi ga u vatru koju je Jimmy bio zapalio. Pedro podveže dječakovu nogu, a među zube mu gurne komad drveta. Bol će ga probuditi iz najdublje nesvijesti, pa treba pripaziti da ne pregrize jezik.

— Jesi li spreman? — zapita Pedro nestrpljivo.

Manuel mu pruži nož s užarenom oštricom.

— Ne znam da li je dobro ovo što ćemo učiniti! Možda bi bilo bolje da pitamo nekog liječnika!

— Koješta! — odvrati Pedro.

Držao je užarenu oštricu na mjestu zmijina ugriza i promatrao kako se dječak propeo od bola kad mu je dotaknuo ranu. Komad drveta među Jimmyjevim zubima razbio se u iverje.

Manuela uhvati strah.

— On umire, Pedro! Umrijet će!

Ali Pedro se smijao.

— Glupost! To samo malo boli! Jesi li spremio zavoj?

— Kakav zavoj?

– Moramo ranu zaviti, ti početniče! Zar hoćeš da ga pojedu kukci?

– Ne bi ni to bilo najgore! – odgovori Manuel keseći se. – Nikad nisam podnosio te proklete Crnce!

– Zar su bijelci s tobom postupali bolje? – zapita Pedro oštro.

Manuel slegnu ramenima. Pogleda na sve strane, a onda odluči da otrgne komad tkanine sa svojih hlača. Pruži ga Pedru.

– Nije doduše previše čisto, ali morat će i takvo biti od koristi! – rekne Manuelu.

Jimmy nije osjećao da mu Španjolac povezuje ranu. Nije ni opazio kad su ga ona dvojica digla u svoj kanu i s njim se odvezla uzvodno. Njegovu je nesvjesticu samo jedanput prekinula oštra bol, a zatim je pado iz jednog lošeg sna u drugi. Opet je sanjao o svojim roditeljima, vidio u snu kako padaju pod tanadi bijelih nadglednika. A zatim je vidio veliku vatru što se sve više širila i proždirala sve što je imalo crnu kožu. Bili su to mučni sni i on se nemirno valjao na dnu kanua.

– Misliš li da će ozdraviti? – zapita Manuel.

Govorio je polagano i jednolično, kao automat.

Pedro zaroni veslo u vodu i kimne.

– Ti su Crnci žilava čeljad! Oni ne umiru tako brzo! Oni su kao mačke, ti Crnci!

Poslije dvosatne vožnje stigli su do velikog jezera. Na drugoj je obali tekla voda u nekoliko rijeka i potoka, i Pedro usmjeri čamac prema jednom od uskih

kanala što se poput dubokog šanca provijao kroz močvaru. Na vodi su plesali mali račići, a oblaci tropskih komaraca lebdjeli su u zraku. Dvojica Španjolaca davali su oduška svojoj srdžbi glasnim kletvama i bili su zadovoljni kad su naposljetku stigli do čistine. Tu je tlo bilo čvršće, a mariskustrava, visoka do bokova, lelujala se na vjetru.

Jimmy je tiho stenjao dok je Pedro polaganije vozio usmjerivši čamac prema ogromnoj, razrušenoj zgradi. Od obale vodio je do ulaza put širok nekad, a sada su ga obavijale povijuše i trava. Žbuka na uglatim stupovima i zidovima djelomice je otpala, pa je kuća izgledala ružno, gotovo odvratno. Krov je bio napola urušen, a pred ulazom ležale su krhotine stakla i kamenje. Zaudaralo je po otpacima i izgorjelom lišću.

Kad su Pedro i Manuel izvukli kanu na obalu i ponijeli dječaka prema kući, na jednom od slupanih prozora ukaže se puščana cijev.

– Hej! Tko je? – začuje se kreštav glas.

– Mi smo, Done! – poviče Pedro.

– Pedro i Manuel!

– Ah... Pedro! – začuje se ponovno onaj glas.

– Udi! Napraviti ćemo slavu! Conchita je donijela vina i cigareta iz sela. Jeste li što ulovili?

– Hm, zapravo ne – odgovori Pedro oklijevajući.

– Čini se da divljač bježi zajedno s Indiosima na jug.

– Pa ništa zato! Ulovio sam dva leguana!

Pedro i Manuel stigli su u međuvremenu do kuće i Don

pokaže začuđeno na dječaka koji je, još uvijek u nesvijesti, ležao na Pedrovim rukama.

– A tko je to?

Pedro proguta slinu, sav u neprilici. Bojao se staroga Dona. Bio je već jako star i često se ponašao samovoljno. Osim toga nije dobro ni vidio, ni čuo, pa je zbog toga često bio razdražen.

– Crnački balavac! – prošapta nakon nekog vremena.

– Našli smo ga na jednom sprudu, pa sam mislio...

– A tko ti je rekao da misliš? – razbijesni se starac i prijeteći digne svoj štap. Njegov glas je u ogromnom praznom predvorju odzvanjao kao u crkvi. – Ja sam tu da mislim! To je moj posao! Zapamti to!

– Ranjen je! Ugrizla ga je zmija!

– Tako, dakle! Ugrizla ga je zmija! – poviče starac čudnovato hihoćući.

– A vi dakako niste imali boljega posla nego da ga liječite, je li?

Pedro problijedi. Još se uvijek bojao tog starca, iako Don poslije napada bijelaca i smrti svoje obitelji nije bio više posve normalan. Ali opet nije bio tako glup kao Manuel i češće mu se vraćala stara bistrina, pa bi tada još uvijek bio pametniji od ostalih. Bio je gotovo dva desetljeća gospodar na ovom, nekada prekrasnom ladanjskom imanju, a ljudi mnogo milja uokolo poštivali su ga kao moćnog, ali pravednog gospodara. To se nije dalo preko noći izbrisati i Pedro, nekadašnji Donov tjelohrani-

telj, pokazivao je još i sada znakove podložnosti i poslušnosti.

– Mi ćemo dječaka prodati!

– reče Manuel iznenada.

A kako je to on rekao, zvučalo je prilično smiješno.

– Prodati? Kakva je to glupost?

Don se sav zajapurio i htio je i dalje vikati zbog toga, no iznenada zastane i tiho zapita:

– Prodati, veliš. Misliš time reći da ćemo za njega dobiti puno novaca?

Pedro brzo kimnu.

– On je Crnac – reče oduševljeno. Bijelci plaćaju puno za Crnce! Zar si to zaboravio?

Don Alvarez lupi svojim štapom o pod.

– Ta kako bih to zaboravio, budalo jedna? – odvрати uzbuđeno.

– Odnosite ga u podrum! I dobro ga zaključajte! Jeste li me čuli?!

– Ali on je ranjen! – reče Manuel priprosto.

– Treba da ga odnesete dolje! – vikao je Don Alvarez. – A zatim dodite u dnevnu sobu. Conchita će uskoro biti gotova s pripremanjem leguana.

– Gotova sam, Done!

Conchita Perez ušla je neprimjetno u sobu. Bila je to mlada žena sa crnom dugom kosom i boje kože poput maslina. Imala je na sebi jednostavnu pamučnu haljinu koju je pridržavala zauzlanim komadom tkanine.

– A dječak će ostati ovdje gore, inače si možete potražiti novu kuharicu! A po stvari u selu neka mu ide netko drugi!

Conchita je bila jedini stvor u toj razrušenoj kući koji se nije bojao Dona Alvareza. Bio

je njen, daleki rođak, a ona je prije radila kao pomoćna kuharica na njegovu imanju. Sada se brinula za njega i za onu dvojicu, kuhala im i prala, a i jedina se ona smjela uputiti u petnaest kilometara udaljeno selo. Lica muškaraca bila su poznata, i bijelci bi ih odmah ubili.

Katkad se mlada Španjolka pitala zašto je još bila kod Dona i Pedra i Manuela. Prije nekoliko godina oni su bili poštteni i cijenjeni ljudi, no sada su svoj novac zarađivali grabežom i umorstvima, i mračnim poslovima kao što je to i planirana prodaja maloga roba. Osim toga, napustila ih je i zdrava pamet te ju je Manuel stalno salijetao da mu postane ženom. Ni jedna razborita žena ne bi izdržala više od jednoga dana na imanju, ali Don Alvarez prihvatio je prije nekoliko godina njene osiromašene roditelje, pa je ona smatrala da mu duguje zahvalnost.

— A sada dodite u dnevnu sobu! — reče prijazno, ali odrešito.

Naučila je u međuvremenu kako treba postupati s ovim muškarcima.

— Dodite! Stol je prostr!

Don Alvarez pođe za njom bez prigovora u dnevnu sobu. I ovdje je žbuka padala sa zidova, i samo je uljena slika iznad vratiju podsjećala na nekadašnji sjaj. Veliki svijećnjak pao je prije nekoliko dana sa stropa i njegove su krhotine bile još uvijek rasute po čitavoj prostoriji. Conchita je bila slaba i već dugo nije mogla obavljati sav posao. Prije je zato bila u kući mnogobrojna služinčad.

— Položite klipana tamo dole na pod! — reče Don Manuelu i Pedru. Njegov je glas bio sada posve normalan i miran, činilo se da je opet posve bistar.

— I dobro ga pokrijte, da nam ne umre pred nosom!

Sjedne na svoje mjesto na čelu prašnjoga stola te zapali svijeću.

— A gdje je vino, Conchita?

— Odmah, Don Alvarez! — odgovori djevojka i brzo ode iz sobe.

Bilo je neobično gledati njene ljupke pokrete u toj prljavoj i napola razrušenoj prostoriji. Kad se vratila iz podruma u svojoj prljavoj, znojnoj platnenoj haljini, stala je pred Dona i pokazala mu etiketu na boci što ju je ukradenim novcem kupila u selu.

— Ravno iz Evrope — reče. Trgovac je donio puna kola vina iz St. Augustina.

— Dobro — odvrati Don Alvarez. — Vrlo dobro!

Otpije gutljaj i zadovoljno kimne.

— Dobra je to kapljica! Vrlo dobra, zaista!

Conchita natoči čaše i daje svakom komad mesa. Leguani su ružne životinje, izgledaju kao mali pretpotopni gmazovi, ali meso im je nježno i fino, i slasno ga se jede. Španjolci su se obilno poslužili i ubrzo su ostale samo kosti. Pedro se glasno podrigne, pogladi svoj puni trbuh i zadovoljno se naslani.

— Caramba, što sam bio gladan! — reče i ispije velik gutljaj vina. Pokaže na dječaka:

— Što mislite? Koliko ćemo dobiti za njega?

Don Alvarez drhćućom rukom prihvati bocu i natoči si punu čašu vina.

— Pojma nemam! No sigurno dosta da kupimo još tučet boca!

Smatrao je da je izrekao dobru šalu i grohotom se nasmiје.

— A gdje ćete momka prodati? — zapita Manuel jedva govoreći. Nije podnosio alkohol te je obično nakon jedne ili dvije čaše bio pijan.

— Pa... pa svagdje nas poznaju... oni... oni će nas ubiti... ubiti... ti prokleti psi će nas ubiti...

Pedro se smijuljio. Vино je bilo vrlo jako, pa su se i kod njega već opazali tragovi pijanstva.

— Koješta! Dat ćemo ga Conchiti. Ona će ga se već osloboditi!

— Na to nemojte ni misliti!
— odgovori djevojka.

— Prodajte ga negdje na jugu, tamo vas nitko ne poznaje! No mene pustite na miru! Njene su oči bijesno sjale.

— Pa dobro, sestro! — umiri Pedro djevojku hihoćući. — Ionako te ne bih ostavio samu s tim klipanom! Još bi se moglo dogoditi da s njim zajedno pobjegneš!

Conchita zabaci kosu.

— To ne bi bila loša ideja! Kod vas ionako neću više dugo izdržati. A sada idem. Umorna sam.

Govorila je vrlo oštro i odrešito. Digla se, odgurnula svoj stolac i pošla prema vratima.

Manuel je molećivo pogleda.

— Ostani još malo, Conchita! Ostani da zaplešemo!

Conchita se s gađenjem okrene. Nastojala je da pokaže razumijevanje za te ljude. Bili su izgubili svoju domovinu, i svoje obitelji, a nisu im ostali ni snovi kojima bi se mogli tješiti. Ali zar nije i ona izgubila svoje roditelje? Zar nisu Indijanci i Crnci doživjeli istu sudbinu? Ali se nisu tješili alkoholom. Nisu se opijali kao ovi ovdje!

Conchita pođe prema vratima.

Prije nego što je napustila prostoriju da pođe u svoju spavaću sobu, još se jednom nagne nad usnulog malog Crнца koji je nepokretan spavao pod pokrivačima.

— Kako si? Osjećaš li se već bolje?

Pitala je Jimmyja tihim glasom, iako je znala da je ne može razumjeti. Smiješila se blago i nije se obazirala na buku što su je dizali pijani ljudi iza nje.

— Ne boj se! Ja ću se brinuti za tebe! — govorila je.

Pogladila dječaka, obriše mu znoj sa čela, a zatim napusti sobu. Najprije je htjela ponijeti dječaka u svoju spavaću sobu, ali se nije usudila pijanoga Dona zamoliti za to.

— A što kažete sada? — vikne Don Alvarez promuklim glasom.

— Zar vam nisam obećao pravo slavlje? I zar vam ga nisam priredio?

— Pre... prekrasno slavlje, pre... prekrasno, zaista — jedva promuca Manuel.

— Ali... ali... ja sam još gla... gladan!

Jedva se držao na nogama.

— Izjelico! — reče Pedro.

– Pa mogli ste baš... mogli ste... i nešto uloviti – odvratí Don Alvarez teškim jezikom.

– Ali vi ste preglupi! Pre... glupi! Si... sigurno više ne znate kako treba pucati!

Pedro se cerekao i smijuljio dok je govorio starcu:

– To nemoj reći! To, starče, bolje da ne govoriš!

Digne se sa stolca i ostane stajati njišući se.

– To, starče, ne smiješ reći!

Pode posrćući do zida i uzme svoju pušku koju je tamo bio naslonio. Njegove su ga ruke jedva slušale i tako je potrajalo prilično dugo dok mu nije uspjelo da je uzme u ruke.

– Što... što namjeravaš... činiti? – zapita Manuel, glupo gledajući u njega.

Pedro se glasno nasmije.

– Ništa... ništa... samo ću te malo pokrenuti! – prošapće i u isti tren okine. Puška plane, a tane prođe tik kraj Emanueleve desne ruke, zabije se u ploču stola, tako da je iverje poletjelo na sve strane. U zraku se osjećao jetki miris baruta.

– Hej! Hej!... Pa što to znači?

– poviče Manuel sav uplašen.

– Što znači... ta prokleta... glupost? Hoćeš me... mene ubiti, zar? Ili, što ti je?

Pedro je tulio i vikao, toliko ga je to zabavljalo.

– Ne bi to ni bila tako loša ideja, stari nespretnjakoviću! Ta ionako... tebi ništa... ništa više ne uspijeva. Već dugo... dugo... mi ideš na živce! Da... upravo na... živce!

Pedro je zdvojno nastojao da ponovno nabije pušku, no nije mogao izaći na kraj s nabijačem.

– Prokleta je to igra! – gundao je.

Manuel je bio crven od bijesa. Teturao je kao iscrpljen boksač, približavajući se Pedru. Ali se taj u posljednji trenutak maknuo u stranu, a Manuel potrči u prazno. Udari glavom o zid i omamljen se polako spusti na pod.

– Prekrasno slavlje! – poviče Pedro.

Baci pušku na pod i zgraci skupocjenu zdjelu s kostima leguana. Začudo je skupi porculan pri napadu na Alvarezovo imanje ostao čitav.

– Nemoj! – poviče Don Alvarez.

– Caramba! Ostavi zdjelu na miru! Pripadala je mojoj majci!

– Aleluja! – vikao je Pedro. I još jedanput:

– Aleluja!

Zdjela padne na pod i njene se krhotine razlete na sve strane. Pedro uzme svoju čašu i ispije je do dna.

– Ha! A što kažeš na to? – promuća.

Don Alvarez se dahćući pridigne sa svog stolca. Lice mu je bilo jarko crveno i teško je dišao.

– Ti... ti prokleti pas!... Ti!

Jedva da je to dahćući izgovorio, kad se iznenada počne smijati. Najprije tiho, a onda sve glasnije, histerično. Pedro se smijao zajedno s njim i obojica posegnu za novim bocama.

– Aleluja! Aleluja! Neka živi španjolska kruna!

Ponavljala su to obojica uvijek nanovo.

Pedro dignu svoju bocu.

– Dolje s Amerikancima! Dolje! – urlao je.

– Dolje bijedni ubojice i pali-kuće! Dolje i svi njihovi saveznici!

Popije pola boce nadušak, a zatim otetura zajedno s Donom Alvarezom k vratima, ne osvrnuvši se uopće na dječaka koji je, doduše, još uvijek bio bez svijesti, ali je bio nemiran i neprestano stenjao.

– Dodi, posjetit ćemo Conchitu! Ona nas sigurno već čeka!

Pedro se ponovno stao smijuljiti dok je teturajući išao s Donom prema stepenicama.

– Misliš da ćemo uspjeti? – mucao je Don Alvarez pokazujući s bocom na stepenice što su se strmo uspinjale pred njima.

– Jasno! – odgovori Pedro.

Stane na prvu stepenicu, zastane njišući se na drugoj, a zatim se stropošta na pod. Povuču sa sobom i Dona Alvaréza koji ostale ležati na njemu, teško dišući. Samo nekoliko trenutaka kasnije njihovo je hrkanje odzvanjalo ulaznom dvoranom.

VIII

Jimmy otvori oči. Nije imao pojma gdje se nalazi i koliko je dana prošlo otkako je bio zaspao. Oko njega bio je potpuni mrak, ali je osjećao da leži u nekoj velikoj sobi. Mlaki je vjetar strujao kroz otvoren prozor, a na slabom mjesječevom svjetlu dječak je vidio da su prozorska okna razbijena i da je soba u velikom neredu. Neki je čovjek ležao u kutu i spavao. Dječak se osloni o laktove i primi za glavu. Čitavo ga je ti-

jelo boljelo, ali je začudo mogao jasno misliti i gledati. Vodena zmijsa! Sad se opet sjeti svega. Ta prokleta životinja bila ga je ugrizla, a zatim ga je netko donio ovamo u ovu kuću. Nije znao da li su to bili dobri ili zli ljudi, ali ga nisu vezali, i još je živio.

Jimmy se ogleda. Oči su mu se privikle na mrak. Vidio je mnogo praznih boca, a sjetio se i toga da je čuo ljude koji su galamili, a i jedan pucanj. A bila je tu i neka žena, mlada žena s dugom crnom kosom. Bio se probudio iz nesvijesti i vidio kako se nagnula nad njega. Poslije toga je opet zaspao.

Jimmy opipa svoju nogu. Boljela ga je, ali je ta bol bila podnošljiva, pa je pokušao ustati. Kod prvog je pokušaja pao odmah natrag na ležaj. Morao je pričekati nekoliko trenutaka da sabere nove snage. Bio je slab i iznenada osjeti da je gladan, jako gladan. Možda će moći naći kuhinju. Tamo će sigurno biti nešto za jelo. Ta mu je pomisao davala krila i, uprijeivši svu snagu, digne se te ostane stojeći naslonjen na zid. Znojio se, a vrućica se kao u hladnim trncima prelijevala njegovim tijelom.

Stane prisluškujući. U kući je sve bilo tiho i šuštanje vjetra bilo je sve što se čulo. Gdje li je mogla biti kuhinja? Činilo se da je ova kuća ogromna bivša gospodska kuća. Sjetio se da su ljudi govorili španjolski. Radilo se dakle o imanju koje su bijeli naseljenici vjerojatno bili razrušili. No kako se nije snalazio u španjolskoj kući, bit će mu teško da nađe kuhinju.

Jimmy odlučio da ipak pokuša. Njegov je glad bio jači od straha da će ga Španjolci otkriti. A nije znao čak ni to da li mu žene nauditi. Možda će mu dati hrane i konja i poslati ga natrag k Seminolama. No, Jimmy u to ipak nije vjerovao. Bio je sumnjičav, jer je u svom kratkom životu proživio već previše zla, a da bi još vjerovao u dobro.

Skupi svu svoju snagu i počne polagano hodati. Korak po korak. Obuzme ga vrtoglavica, no borio se protiv nje i dobro je napredovao. Polako se privikavao i na nesnosnu bol koja bi postajala oštrijom kad bi opteretio ranjenu nogu. Jedan se tren osloni na vratnice, udahne duboko i stupi u veliku ulaznu prostoriju. Iznenada začuje neki štopot. Dva su čovjeka hrkala sasvim blizu njega. Zaustavi se.

Jimmy se jedva usudio disati. Mjesec je zašao za oblak, pa je tek malo svjetla ulazilo kroz otvorena ulazna vrata. Jedan je tren mislio da bi bilo najbolje otići van i nestati u mraku. No brzo odustane od te pomisli. Ne bi nikako uspio proći kroz močvaru s tom bolesnom nogom. Ta nije uopće znao gdje se nalazi, a još manje kojim putem mora krenuti da dođe do tvrđave. Čak da i nađe konja ili kanu, ne bi daleko došao.

Hrkanje je bilo glasno i pravilno, a oblak alkohola dolazio je prema Jimmyju. Taj je miris u njemu izazivao neugodan osjećaj i mučninu, no istodobno mu je davao i osjećaj sigurnosti. Ako su ti ljudi pijani, neće

se tako brzo probuditi, pa ga neće ni otkriti. Čak se usudio proći sasvim blizu njih. Šuljao se tako kraj tih ljudi sve dok nije udario o stepenice i prestrašeno zastao držeći se za ogradu. Zamalo nije pao, pa mu je trebalo neko vrijeme da se oporavi od straha i skupi nove snage.

Stajao je tako i čekao hoće li se tko probuditi, no sve je ostalo mirno. Zatim se počne penjati stepenicama. Bile su od kamena i nije se trebao plašiti da će škripati pod nogama. Ali bile su stare i napola srušene, pa mu se moglo dogoditi da stane na kakav odvaljeni kamen ili da se posklizne i strovali u dubinu. Kretao se polagano i oprezno dok nije stigao do prvoga kata gdje ponovno zastane ogledavajući se na sve strane.

Pred njim je ležao dug hodnik iz kojeg su, na obadje strane, išla vrata, vjerojatno u neke druge prostorije. Na kraju hodnika gorjela je svijeća i širila oko sebe sablasno svjetlo. Jimmyja uhvati jeza, a i noga ga je sve više boljela, rana ga je gotovo neizdrživo pekla. Ipak je pošao dalje i pogledao u prvu prostoriju. Vrata su visila u šarkama i kroz njih se mogla vidjeti soba ruševna i potpuno prazna. Samo je nekoliko ptica bilo savilo gnijezdo u njoj.

Pred idućom sobom Jimmy nehotice zastane, susprežući dah. Nije uopće imala vrata, a u njom je vidio ogroman krevet na kojem je spavala ona mlada žena koju je, znao je to sasvim točno, za vrijeme svoje nesvijesti već bio vidio. Blijedo

mjesečevo svjetlo obasjavalo je njeno lice i davalo mu sablastan i beživotan izgled. No disala je pravilno i pomaknula se u snu kad je Jimmy ušao u sobu. Sjetio se da je ta žena bila vrlo ljubezna prema njemu, pa ju je sada htio zamoliti da mu pomogne i da mu dade nešto za jelo. Znao je da kako da nije bilo pristojno buditi tako lijepu ženu i smetati je dok spava, ali je bio suviše gladan i bespomoćan.

Kad je Jimmy pristupio njenom krevetu, Conchita skoči prestrašeno iz kreveta. Htjela je vikati, ali se pravodobno sjeti da nema opasnosti kad vidje tko to stoji pred njom.

– Dječače! – reče tiho. – Dječače! Što ti tu radiš?

Jimmy proguta slinu i reče tiho:

– Probudio sam se. Jako sam gladan!

Osloni se na krevet i stane trljati svoju bolesnu nogu.

– Gdje sam to ja? – zapita.

– Na sigurnom – odgovori Conchita brzo.

Bilo joj je žao dječaka i odjednom odlučila da ga odvede odavde. Don Alvarez ga ne smije prodati bijelcima. Ona to neće dopustiti.

– Hajde, sjedni k meni na krevet! Sigurno te noga jako boli!

– Pa može se izdržati – reče dječak koji je od prvog trenutka imao povjerenja u tu ženu.

– Kako se zoveš? – zapita je tiho.

– Conchita – odgovori ona sa smiješkom, a ti?

– Jimmy.

Dječak se uozbilji i pokaže na vrata.

– Gdje smo mi to? – zapita ponovno.

– Kakvi su to ljudi? Zašto leže tamo dolje na podu i hrču iz svega glasa?

Španjolka ne odgovori i reče umjesto toga:

– Ne moraš se plašiti! Ja ću na tebe paziti! Pričekaj ovdje, donijet ću ti nešto da pojedеш!

Jimmy je zaustavi i zapita ozbiljnim glasom:

– Oni su pijani, zar ne?

– Imali su malu slavu! – odgovori Conchita.

Pokušala se nasmiješiti, ali joj je to uspjelo samo napola.

– Oni često nešto slave, znaš. Živimo ovdje potpuno sami!

Dječak, čudeći se, strese glavom.

– Ali ova je kuća gotovo razrušena. Sve je u neredu! – Vi zaista nemate razloga da slavite?!

Conchita odlučila da mu kaže istinu.

– Amerikanci su napali ovu kuću. Ubili su žene i djecu ovih ljudi i sve zapalili! Ovi sada nastoje zaboraviti što su proživjeli. Alkohol ublažuje njihovu bol...

Conchita teško uzdahne kad se sjeti svega toga.

Zavladao je muk. Čuli su se samo povići noćnih ptica iz džungle i šum vjetra.

– I ja sam također izgubio svoje roditelje! – reče Jimmy kad je tišina postala gotovo neizdrživa.

– Vidio sam kako su ih bijeli nadglednici ubili! Moram li i ja sad piti alkohol? Pomaže li to zaista?

Conchita nije znala što bi mu na to odgovorila.

— Ja... ja... mucala je, kad li tihi glasovi dopru do njih.

I Jimmyja uhvati strah.

— Tko je to? — zapita šapćući.

— Pst! — reče Conchita jako tiho i stavi prst na usta.

Side oprezno kreveta i odšulja se do prozora. Jimmy se šućuri kraj nje na podu. Mogli su jasno čuti glasove i dječak shvati da je pred kućom moralo biti desetak ljudi. Vjerojatno bijelci jer su govorili engleski bez ikakvog stranog naglaska.

— A ja ti kažem da su tu u kući! Najmanje ih je troje! — upravo reče jedan čovjek.

— Ne znam! — odgovori drugi.

— Nisam baš siguran u to! Mislim da smo u potjeri za prividenjima!

— A djevojka? Zar je i to bilo prividenje?

— Ona ne mora pripadati tim ljudima. Možda živi sa svojim djedom ili s nekim Indijancima u močvari. Možda su one namirnice što ih je kupovala, bile za Seminole!

Drugi se nasmije.

— Otkada Indijanci piju evropsko vino? Kažem ti, ona sigurno pripada onim ljudima koji su nam onomadne umakli!

— U svakom slučaju neće škoditi ako tu stračaru zapalimo! Možda su unutra, a možda i nisu. Za tu kući zaista nije šteta!

— U redu! — reče jedan glas.

— U redu! Radite što znate! Ali djevojku poštedite! Nju želim za sebe! Jeste li me razumjeli?!

— Pa naravno, šefe!

Conchita se uhvati za vrat.

— To su ljudi iz sela! Nekako su saznali da se ovdje krijemo!

Jimmy je uhvati za ruku i šapne:

— Zapalit će kuću! Moramo pobjeći!

Conchita je bila sva ukočena od straha. Nije ga u prvi tren ni shvatila.

— Što kažeš? — zapita drhćućim glasom.

No tada dopru dječakove riječi do njene svijesti, i počne jecati.

— Zapalit će kuću, kažeš? Zar im još nije dosta? Zar nam moraju uzeti i ono posljednje što nam je preostalo? — pitala je Conchita gotovo ne vjerujući.

Jimmy je silom odvuče od prozora.

— Dod! Hajde! Moramo što prije pobjeći odavle! — govorio joj je uvjerljivim tonom.

Pomalo oštar glas dječaka urazumi Conchitu. Ona se prene iz svoje ukočenosti.

— Imaš pravo! — reče tiho, ali sabrano. — Imaš pravo! Moramo probuditi naše ljude! Hajde!

Uzme dječaka za ruku i oni se odšuljaše do vratiju i dalje u hodnik. Strah i bojazan pred pijanim ljudima potpuno su potisnuli Jimmijevu bol u nozi.

— U staji imamo konja! — reče Conchita dok su se spotičući spuštali niza stepenice. Oni ljudi sigurno su ih već odavno čuli, ali sada nisu za to brinuli.

— Jaši stalno prema sjeveru, pa ćeš tako doći do vojnoga puta! A odatle ćeš sâm dalje naći put!

– Zar ti nećeš sa mnom? –
zapita Jimmy sopćući.

Conchita ne odgovori ništa. Bila je ponovno obuzeta panikom, koja joj je onemogućavala da jasno misli, te je sve radila po instinktu.

– Probudite se! Probudite se! Prokleti bili! Amerikanci su pred vratima! – vikala je budeći ljude koji su još uvijek hrkali.

Don Alvarez i Pedro odgovore još glasnijim hrkanjem. Valjali su se okrećući se s jedne strane na drugu, a nisu se probudili ni onda kad ih je Conchita stala tresti i vikati u uho da su bijelci pred vratima.

Jimmy je plašljivo pogledavao prema vratima. Ta bijeli su ih ljudi morali već odavno čuti i svaki su se trenutak mogli pojaviti na vratima. Tada će im Conchita i on biti prepušteni na milost i nemilost. Sami se nisu mogli od njih obraniti, a Španjolci su bili previše pijani da bi im mogli pomoći. Conchita ih sigurno neće moći probuditi.

No ona se nije predavala.

– Don Alvarez! Don Alvarez! Pedro! Do vraga! Probudite se već jednom! – vikala je neprestano.

U taj trenutak začuju a pucnjevi, a iz pokrajnje sobe i pucketanje vatre. Napadači su zapalili što je preostalo od stare gospodske kuće.

– Izidite, štakori! Izadite! Znamo da ste unutra! govorio je gromki glas.

Conchita se strese od straha i okrene prema dječaku govoreći:

– Ti se moraš spasiti, Jimmy! Bježi odavle!

Iz pokrajne sobe već su ulazili oblaci dima i Conchita je počela kašljati.

– Brže! Bježi kroz podrum do staje! Uzmi konja i odjaši što brže možeš!

Dječak je oklijevao.

– Ali ti ljudi! Što će biti s tobom? Oni će ti učiniti nešto nažao!

– Ne misli sada na nas! Bježi, dječače, bježi!

– Ne mogu! Jimmy se spusti na pod i stane gorko i plakati. Ništa više nije moglo zaustaviti njegove suze.

– Ne mogu! Jednostavno ne mogu!

Conchita dođe do njega i strese mu ramena.

– Moraš, Jimmy! Moraš! Učini to meni za volju!

– Oni će vas sve poubijati! – poviče Jimmy jecajući.

– Glupost! S tim ću prokletim ljudima izaći već sama na kraj!

Dim je sada u gustim oblacima prolazio kućom i ona je jedva disala.

– A sada nestani! Bježi već jednom!

Njen osoran glas vrati dječaka u stvarnost. Otrči do podrumskih vrata što su se još jedva držala u šarkama, gurne ih u stranu i otrči u taman hodnik. Poslije nekoliko metara stigne do strmih stepenica koje su vodile najprije dolje, a zatim opet gore, i naposljetku ga dovede do staje Jimmy se zaustavi na trenutak da dođe do daha. Vrata na štali bila su otvorena, no bijele ljude nije nigdje mogao vidjeti. Konj je još uvijek stajao u svojoj pregradi. Bio je to zdepast šarac koji je ner-

vozno njiskao kad mu se Jimmy htio približiti.

– Ne boj se! – umirivao ga dječak.

Jimmy je teško disao, ali nije više osjećao bol u ranjenoj nozi, a činilo se da nema više ni groznicu. Pođe polagano k šarcu i blago ga pomiluje po nozdrvama:

– Ne boj se, prijatelju moj. Samo ćemo malo izjahati!

Jimmy nije znao ni sâm odakle mu snaga da se vine na šarčeva pleća. U kutu pregrade ležalo je sedlo, ali bi sedlanje konja predugo trajalo. Jimmy se duboko sagne i ščućuri na šarcu te ga oprezno odvede prema vratima. Kuća se nalazila lijevo od njega, iza nekoliko stabala. Vidio je tamne, guste oblake dima što su prolazili kroz granje. Iz prozorskih otvora lizali su plamenovi. No bijeli ljudi Jimmyja nisu mogli vidjeti.

Iznenada začuje nekoliko hitaca. Jedan je čovjek viknuo, i Jimmyju se činilo da je prepoznao glas Dona Alvareza. Zatim su se ponovno čuli pucnjevi i netko je vikao, nije prestajao vikati, a dječaku se usprkos vrućini, što je dolazila od vatre, naježi koža i hladni ga srsi prođu, čuvši to vikanje. On ponovno zastane oklijevajući. Pogleda prema sjeveru, prema sivom nebu što se upravo počelo razdanjivati. Tamo straga, iza onih šuma prolazila je cesta prema tvrđavi gdje se nalazila njegova sestra u vlasti bijelih vojnika. Ona ga je čekala i nadala se da će je spasiti, i on je nije smio razočarati. Ali nije mogao ni Conchitu prepustiti

njenoj sudbini, morao je i njoj pomoći!

Stisne zube i htjede bijesno kliknuvši, odjahati prema kući, kad opazi djevojku s dugom raspletenom kosom kako skače iz jednoga prozora. Jeda je dio njene haljine gorio, ali se provaljala po mokroj travi pred kućom i tako ugasila plamen. Pucnjevi su poput udaraca biča prolazili kroz noć, kraj Conchite udarala je tanad u mekano pješćano tlo.

– Ne! – vikala je stalno. – Ne! Pustite me da živim!

No bijeli napadači nisu namjeravali ubiti Conchitu. Samo su je htjeli malo uplašiti, pa je onda živu uhvatiti.

Jimmy ih je čuo kako se smiju i kako tule i galame. To ga je podsjećalo na noćne pijanke na farmi, na Barnesu i nadglednike. Vidio je Conchitu kako posrćući ide naprijed, pada na zemlju i naposljetku ostaje ležati, plačući od nemoći i bijesa.

– Ovamo, Conchita, ovamo!

– vikao je dječak.

Djevojka digne glavu. Prepozna dječaka, strese glavom kao da ne vjeruje svojim očima i ponovno se digne. Skupi svoju posljednju snagu i potrči kroz visoku travu prema Jimmyju. Ponovno se začuju pucnjevi, no ovaj su put kugle točno išle za svojim ciljem, a podrugljivo smijanje ustupi mjesto bijesnim, ljutitim psovkama.

Kao čudom izmakla je Conchita tanadi bijelaca. Visoka trava štitila ju je pred pogledima njenih napadača. Jimmy dojaha malo bliže prema njoj i pomogne joj da se popne na

konja. Zajedno su odjahali u divljem kasu.

– Ljudi su mrtvi! Sve su ih pobili, ti prokleti psi!

Conchita je jecala dok su odlazili sve dublje u šumu.

Jimmy se nije ogledavao, samo joj je doviknuo:

– Drži se čvrsto! Pazi da ne padneš s konja!

Duboko se sagnuo nad vrat konja, koji je u punom kasu prolazio kroz šipražje. Grane su ga udarale po licu i prekrile mu kožu krvavim ogrebotinama. No on je to jedva osjetio. Conchita se objema rukama držala za njega i ovila mu ih oko tijela.

– Trči! Trči još brže! Brže! – podjarivao je konja.

Nije se osvrtao, nije gledao da li ga bijeli ljudi slijede. Tjerao je konja do iznemoglosti i pritegnuo je uzde tek kad su stigli do ceste koja je vodila prema tvrđavi. Skliznuo je sa šarčevih pleći i ostao ležati u travi teško dišući.

Conchita padne do njega na zemlju.

– Uspjelo nam je! – reče mlada žena nakon što je neko vrijeme napeto prisluškivala. Zahvalno se nasmije dječaku. Onda se spusti do potoka koji je tekao pokraj ceste.

– Mislim da smo zaslužili da gucnemo hladne vode i da se njome okrijepimo!

IX

General Thomas Jesup bio je visok, s oštrim crtama lica i vodenasto plavim očima. Sjedio je u svom uredu s nogama na pisaćem stolu i buljio u ka-

lendar na zidu. Pokazivao je datum 21. listopada 1837.

– Koliko dugo to već ide tako s tim Seminolama? – zapita.

Kapetan Thompson slegne ramenima. Izvadi tanku cigaru iz džepa na prsima paradne uniforme.

– Godinu dana – odgovori ravnodušno.

Zatim pođe do kamina, izvadi trijesku iz vatre i njome zapali svoju cigaru. Mali je plamićak osvijetlio mekano lice s lukavim, podmuklim očima.

– Još dulje, ako dodamo i one neugodnosti s Creekovima.

General kimne pokazujući pri tome svoje loše raspoloženje.

– Nismo mi jedini koji imamo muke s tim Seminolama. Prokleti lopovi, ti Indijanci!

– No ovaj put ćemo ih uloviti, generale!

Jesup njihaše glavu amotamo.

– Ne znam baš, kapetane! Taj Osciola nije glup! Što ako je prozreo našu lukavost i doveo sobom svoje ratnike?

– Za to je previše pošten! – odgovori Thompson.

Pušio je svoju cigaru pućajući usnama i podmuklo se smješkao.

– Osciola je velik ratnik, a zna i dobro govoriti kad to treba. Ali on je suviše dobar i pošten!

– A ostali? – zapita Jesup.

– Koakući me donekle brine! – prizna kapetan oklijevajući.

– Opasani je to momak koji bi bijelce najradije istrijebio.

No Oscioli će sigurno uspjeti nagovoriti Koakučija da promijeni svoj nepomirljivi stav.

— Jeste li u to sigurni, kapetane?

— Posve siguran!

General Jesup napravi grimasu govoreći:

— Ne znam, ne znam! Meni se ta stvar još uvijek ne sviđa...

— Zar vas grize savjest, generale?

— Možda ... a zar bi to bilo čudo?

Kapetan ugasi svoju cigaretu u pepeljari na Jesupovu pisaćem stolu i mirno reče:

— Generale, imamo posla s divljacima! S prokletim divljacima koji ne znaju što je čast i zakon! Zašto da se mi držimo pravila igre? Ta vi znate što nam je poručio naš predsjednik...?

— Znam? — odgovori Jesup ljutito.

— Možda bi stvarno bilo bolje da naš povuku iz ovog prokletog kraja i premjeste nekamo drugamo ...

Thompson žestoko zaniječe glavom.

— Tako ne smijete govoriti, generale! Kad naposljetku uspijemo uloviti tog Osciolu, kad on i njegova banda budu sjedili za rešetkama, dobit ćemo odlikovanja i čitava će nas Amerika slaviti kao heroje!

— Možda imate pravo!

Rekavši to, general Jesup ustane i jednim rukavom svoje uniforme očisti jedno od svojih zlatnih puca.

— Jesu li ljudi spremni?

— Oni čekaju u svojim nastambama, generale, odgovori Thompson sjajući od zadovoljstva.

— Dobro! Hoćete li zamjeriti ako vam predložim da nešto popijemo?

— Nikako, generale! — nasmiješi mu se Thompson.

General dohvati bocu s rakijom i izvadi dvije čaše iz pisaćeg stola. Upravo je htio natočiti kad začuje kucanje na vratima, a odmah zatim uđe njegov adutant u sobu. Oficir lupi peticama i vojnički pozdravi.

— Gospodine?

— Što je, Myers?

— Osciola se sa pet ratnika približava tvrđavi! Upravo mi je to javila straža na ulazu!

— Hvala, Myers!

Jesup otpusti svog odutanta i vrati bocu natrag u ormar.

— Čini se da ćemo našu zdravicu morati odgoditi za poslije!

General se nervozno igrao svojim rukavicama.

— Zapovjedite da se ljudi postroje, kapetane! Dajte da se podigne zastava na pozdrav! I tako dalje, sve kako smo se dogovorili!

— Razumijem, generale! Sve će biti u redu!

Kapetan Thompson pozdravi vojnički, nasmiješi se i ode iz sobe.

Sunce je nemilosrdno palilo. Bijelo okrećeni zidovi Forta Peytona blistali su na suncu. Mlaki vjetar donosio je vlažan zrak iz močvara. Fina prašina digla se nad vojničkim vježbalištem. Kapetan Thompson bio je zadovoljan sobom i cijelim svijetom. Bilo mu je sasvim svejedno što će biti s generalom i s ostalim vojnicima, a pogotovo se nije brinuo za to što će biti s tim prokletim Seminolama. Glavno da on bude

promaknut. Tada će negdje započeti ugodan život i tamo čekati na svoje umirovljenje. S nekom lijepom ženom, to se razumije, na koju kao pukovnik ili general sigurno neće morati dugo čekati.

– Koliko ih je? – zapita general kad su se vojnici postrojili, a snažni zvukovi truba zadrli po vježbalištu.

– Šest! – dovikne jedan od stražara s hodnika uz palisadu.

– Osciola i pet njegovih glasvosjeća!

– Je li i Koakuči s njima?

– Mislim da jest – glasio je odgovor.

– Ali možda se i varam, generale! Ta oni svi izgledaju jednako!

– Jesu li naoružani?

– Ne, gospodine! Ne vidim nikakvo oružje.

– U redu! Otvori glavna vrata! I držite se onoga što vam je zapovjedbano! Je li jasno?

– Jasno! – odgovori mu stotinu glasova.

– Udarite tek onda kad momci budu u tvrđavi! Tek kad budu došli do jarbola na kojem je zastava...

Osciola i njegovi pratilci nisu ni slutili kakva im se izdaja sprema. Samo je Koakuči bio sumnjičav kao i uvijek, i on oklijevajući zastane kad se pred njima pojavi Fort Peyton.

– Imam neki čudan osjećaj! – reče Osciola.

– Mislim da će nas bijeli ljudi prevariti! Što će biti od našega naroda ako nas zatvore?!

Poglavica primi bijelu zastavu koju mu pruži Jiholodži.

– Dolazimo sa znakom mira! – odgovori Osciola Koakučiju. – Ni bijeli ljudi neće izdati bijelu zastavu!

Koakuči pogleda sumnjičavo prema zatvorenim krilima glavnih vrata na Fort Peytonu. Ali nije više ništa govorio. Slijedio je svoje sunarodnjake koji su velikim koracima išli prema tvrđavi. Njegovo se nepovjerenje malo stišalo kad su se vrata širom otvorila i kad je prepoznao uniformu postrojених vojnika.

Osciola se zadovoljno smijeshio.

– Bijeli nas vojnici dočekuju kao kraljeve! Vidim lica ljudi koji su spremni da sklope mir!

Seminole uđu kroz glavna vrata u dvorište tvrđave obasjane suncem. Trublje bijelih vojnika umuknu, a dvojica od njih stanu dizati američku zastavu na jarbol. Čak je i divlji Koakuči bio nekako svečano raspoložen dok je promatrao taj svečani čin. Bila je to dobro smišljena predstava što je Indijancima trebala uliti povjerenje.

– Možda Osciola ipak ima pravo – mrmljaše Koakuči tiho kao da sâm sebe želi umiriti.

Osciola digne ruku na pozdrav. – Pozdravljam bijeloga poglavicu i njegove ljude! – reče svečano. – Raduje me da možemo govoriti o miru!

U tom se trenutku za njim zatvore vrata, a vojnici se bacise na Seminole. Indijanci su se očajno branili i udarali lijevo i desno, no nadmoć bijelih vojnika bila je prevelika.

– Vežite te bijedne pse! – vikao je kapetan Thompson.

Koakučija oblije crvenilo gnjeva. Bio je zdvojan.

— Izdaja! — poviče, a njegov pogled potraži zdvojnoga Osciolu.

— Izdaja! Vidiš li sada što bijelim ljudima znači bijela zastava?! Ja sam to znao! Bljeli su ljudi neiskreni i nepošteni. Oni su kao zmije!

Nogom udari jednoga od vojnika u goljenicu, a iz grla mu se izvije divlji krik. Branio se svojski protiv vojnika, još jedanput se propne i pokušava oteti rukama bijelih ljudi što su ga držale kao željezna kliješta. No jedan ga vojnik udari kundakom u slabine i on padne na zemlju.

Kapetan Thompson smijao se prezrivo i podrugljivo.

— Bacite te proklete Indijance u podrum! — poviče.

Koakuči stisne pesnice. On je to znao, ali Osciola ga nije htio slušati. Sada moraju plaćati račun zato što su povjerovali bijelcima. Ali tako lako neće ipak proći. On će kad-tad pobjeći i krvavo se osvetiti za ovu izdaju.

— Dakle! A što kažete sada generale — zapita Thompson dok su gledali kako odvođe zarobljene Indijance.

General se nasmiješi preko volje.

— Dobro ste obavili svoj posao kapetane.

Te noći general je spavao vrlo loše. Mučili su ga teški sni. Mučne su slike izranjale iz tame. Vidio je oči Indijanaca u kojima se zrcalio užas. Vidio je i užasnutu američku javnost koja će negodovati zbog njegove izdaje. Smijati će mu se što Indijance nije znao pobije-

điti drugim sredstvima. Vidio je kako nestaju zvijezde s njegovih ramena i podrugljivo lice predsjednika koji mu govori da je lažac i otpušta ga iz službe.

Samo je kapetan Thompson zadovoljno spavao. Bio je ispio pola boce rakije da proslavi svoj uspjeh i sanjao je o sigurnoj i zlatnoj budućnosti. Vođe Seminola leže svezani u podrumu tvrđave. Nijedan od njih neće nikada više izaći iz tog zatvora. Dva vojnika stoje na straži pred ćelijama. Nije bilo nikakve mogućnosti za bijeg tih bijednih Indijanaca.

Ali kapetan Thompson potcijenio je odlučnost i divlju srdžbu seminolske Divlje mačke. A nije mislio ni na to da su njegovi vojnici umorni od dugog vježbanja na užarenom suncu i da im je san bio prijeko potreban. Oba su se stražara već davno naslonila na zid podruma i zaspala. U snu su vidjeli lijepe djevojke kako ih nude viskijem. Mislili su na divlje terevenke i blistave svečanosti i davno su već bili otjerali iz svoje svijesti i dosadne dužnosti i Indijance.

Koakuči je samo na to čekao. Smiješio se ljutito, povukao se u kut svoje ćelije i zdvojno se pokušavao osloboditi užeta. Okretao je ruke, trljao ih, udarao njima i vukao, sve dok ga čitavo tijelo nije zaboljelo, a znoj mu izlazio iz svake pore. Ali mu nije uspjelo olabaviti užad. Spusti se teško dišući na pod i osloni na zid zatvora. Nije to imalo nikakve svrhe! Neće mu uspjeti! A od svojih sunarodnjaka nije mogao očekivati nikakvu pomoć. Sve su

zarobljenike smjestili u samice što su debelim zidovima bile odijeljene jedna od druge i onemogućavale svaki kontakt.

Koakući se prisili da ostane miran. Mogao je računati na uspjeh samo ako sačuva hladnokrvnost i mirne živce. Morao je odagnati bijes zbog izdaje i svoje razočaranje zbog pokvarenosti bijelaca. Morao je svoj mozak osloboditi svega toga. Pokušao je mirno i duboko disati. Usredotočio se sav na svoju zadaću i odagnao sve ostale misli. Ponovno je trljanjem pokušao olabaviti uže, vukao ga je amo-tamo, trudio se sve dok nije posve iznemogao klonuo. Teško je disao. Lice mu je bilo okupano u znoju.

Osluškiavao je. Iz hodnika pred ćelijama dopiralo je još uvijek do njegovih ušiju hrkanje vojnika. Njih neće biti teško svladati. Čuo je da su pili, a znao je dobro da alkohol bijelomu čovjeku zamagljuje svijest i osjetila.

Moram uspjeti, moram! mislio je Koakući. Moram spasiti svoj narod i odvesti ga u slobodu. Ne smijem iznevjeriti svoje sunarodnjake. Mislio je na Jimmyja i drugu djecu koja su rasla u beznadnom svijetu i koja će ostati u tom beznađu, ako se on ne uspije osloboditi. Bez odlučnoga vođe Seminole će se raspršiti na sve strane i bijelim vojnicima neće biti teško da ih potpuno unište. Poslat će ljude, žene i djecu na zapad. U zemlju što je bijelci zovu rezervatom. O toj je zemlji čuo već puno, ali ništa dobro. Kažu da tamo nema cvijeća ni divljači, a zemlja je ravna i prašnjava.

Pomisao na tu beznadnu budućnost dade Koakućiju novu snagu. Nije se pouzdavao u to da bi se jedan od njegovih sunarodnjaka mogao osloboditi iz svoje ćelije. Mikenopa i Koihadžo bili su prestari, a kod ostalih vidio je samo duboko razočaranje i potištenost kad su ih bijelci odvodili. Oni nisu ni pomislili da se tako nešto može dogoditi, da ih bijeli ljudi mogu iznevjeriti. Još uvijek nisu znali koliko su bijelci zli i podli, pa će im sigurno trebati mnogo vremena da se oporave od užasa. Oni sigurno neće ni pomišljati na bijeg. Barrem sad još ne!

Ali je on bio spreman za to. On je bijelce poznavao bolje nego svi drugi Seminole, a pridružio se Oscioli samo zato jer je htio osloboditi sestru svoga posinka. A na nju je skoro zaboravio. Ali sada se i nije smio opteretiti mišlju na tu crnu djevojčicu. Mogao ju je i kasnije osloboditi. Sada je morao misliti na svoj narod, na budućnost čitavog svog naroda, svih Seminola.

Ponovno je silom vukao užeta kojima je bio vezan. Zglobovi na njegovim rukama bili su već davno izgrebeni i izranjeni od trljanja, ali su užeta ipak počela popuštati i Koakući nije htio odustati. Trljao je skupivši svu svoju snagu i odvažnost, dok se uzao naposljetku nije otvorio. Mogao je ruke skinuti s leđa, bile su slobodne! Zamalo da nije glasno kliknuo i tek se u posljednji trenutak sjetio da je još uvijek u vlasti bijelih ljudi, u zatvoru, u podrumu Fort Peytona.

Koakući je masirao ranjene zglobove, lizao je krv kao nastrojena divlja mačka. Zatim otpuže do prozora. Otvor je bio dovoljno velik da kroz njega prođe odrastao čovjek, ali su čvrste rešetke na njemu sprečavale bijeg. Poglavičine ruke čvrsto su stegnule hladan čelik koji ga je dijelio od slobode. Od sunca, od mjeseca i zvijezda, od životinja u močvari i od braće i sestara u čikijima njegova sela. Bijesno je tresao šipke rešetaka i tiho izgovarao kletve, kad iznenada opazi da su rešetke labave i da se lako mogu izvući iz ležišta.

Ljutit osmijeh prijeđe Koakućinim licem. Uspjet će! Posao bijelaca kod gradnje ove kamene kuće nije bio baš dobro obavljen, a možda je to zdanje bilo već staro. Bilo kako bilo, on će izvući rešetke iz vapnenačke stijene i pobjeći u slobodu. Vani će sve ostalo biti vrlo jednostavno. Nije se dalje brinuo kako će prijeći preko zida. No prije toga oslobodit će Osciolu i ostale. Jedan od stražara sigurno ima ključ.

Nakon deset minuta Koakućiju je uspjelo izvaditi rešetke. Umakao je kroz prozor i sada je, teško dišući, sjedio na zemlji pred uredom zapovjednika tvrđave. Oprezno pogleda oko sebe. Sve je bilo mirno i ni u jednoj nastambi nije gorjelo svjetlo. Vojnici, koji su stražarili na vapnenačkom zidu, gledali su nevoljko u mrak.

Koakući udahne punim plućima svježi noćni zrak i otpuže do prozora ćelije u kojoj je bio Osciola. Tiho zasikće, a onda strpljivo pričekava dok se iza re-

šetaka ne pojavi poglavičino lice.

Osciola, zaustavivši dah, zapita tiho:

– Kako si izišao?

Koakući mu pokaže svoje krvave ruke i odgovori prigušenim glasom:

– Šipke rešetaka nisu više bile čvrsto uglavljene u zidu. Izvadio sam ih s malo napora.

– A vojnici na straži?

– Spavaju.

Koakući se ponovno ogleda, ali nastambe su i dalje bile mirne, obavijene tamom. Ni glas, ni šum nije dopirao ovamo od zida i kantine.

– Oslobodit ću vas iz ćelija!

– prošapne Koakući. – Budite strpljivi! Odmah ću doći k vama!

Osciola zaniječe glavom i tiho mu reče:

– Ja ću skoro umrijeti. Idi i povedi ti naš narod u njegov posljednji boj! Za mene ne brini!

Koakući ga nijemo pogleda. Osjećao je veliko strahopoštovanje pred snima i videnjima, i vjerovao je u turobno predosjećanje što mu ga je Osciola upravo saopćio, i zbog toga je bio jako žalostan. Ako je Osciola vidio svoju smrt, nitko to više ne može promijeniti.

– Koakući tiho šmugne u mrak.

X

Jimmy okrene svog šarca prema žbunju i gledaše kao prikovan dolje na Fort Peyton. Vapnenasti zidovi sjali su na blijedom mjesječevom svjetlu, čitava je tvrđava izgledala sa-

ŽIVOT
ljubavni
roman izlazi
svakog tjedna
(u utorak)
cijena
7 dinara

LASO
vestern roman
izlazi
svakog tjedna
(u petak)
cijena 7 dinara

TRAG
biblioteka
kriminalističkih
romana izlazi
svakih 14 dana
cijena 10 dinara

POPAJ
strip-zabavnik
izlazi svakih
14 dana
(u ponedjeljak)
cijena 5 dinara

STRAUS
biblioteka
znanstvene
fantastike
izlazi svakog 5.
u mjesecu
cijena 10 dinara

ALAN FORD
super strip
izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 6 dinara

TOM I JERRY
Vrtrep-strip
za djecu izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 5 dinara

blasno. Tamo negdje dolje bila je njegova sestra Sarah. Spavala je u staji zajedno s konjima, ili u nekoj šupi, ili pak vani iza kuće vlasnika dućana. Dječak nije znao ništa pobliže, ali se bio zakleo da ovo mjesto neće napustiti bez svoje sestre.

Jimmy je već nekoliko dana jahao. On i Conchita držali su se vojničke ceste, ali bi, kad bi im se približio vod vojnika, pobjegli u šumu. Nisu smjeli dopustiti da ih otkriju. Bijeli bi ljudi Jimmyja odmah odveli njegovom starom gospodaru ili bi ga prodali nekom novom, a ni Conchitu vjerojatno ne bi pustili da mirno ode. Uspjelo im se dobro sakriti svaki put tako da ih nisu otkrili, pa su bez nezgode došli na sjever.

Blizu nekog malog mjesta Conchita se oprostila od dječaka. Donijela mu je nešto hrane što ju je isprosila u selu na sajmu, a onda pošla sama dalje da potraži negdje novu domovinu. Nije Jimmyju rekla ništa o svojim planovima, a on je za njih nije ni pitao jer je nije htio mučiti bez potrebe.

Jimmy sjaše i priveže šarca za jedno drvo iza grmlja. Malo ga potapše i odšulja se prema tvrđavi, koristeći svako drvo i svaki grm kao zaklon. Nije znao da li su Koakući i Osciola još kod bijelih vojnika, niti je znao kako su prošli mirovni pregovori. Ali nije više htio čekati nijedan dan da to sazna. Strašni događaji u kući starog Španjolca jasno su mu pokazali da se bijelim ljudima ne može vjerovati, pa nije htio bez potrebe staviti na kocku svoj pothvat. Tko mu je mogao sa sigurnošću reći da će Sarah i

sutra biti živa? Tko mu je mogao jamčiti da je krvoločni bijelci neće ubiti.

Jimmy napeto pogleda preda se. Bilo je otprilike stotinu metara udaljen od zida i vidio je lica dvojice vojnika koji su držali stražu na hodniku uz palisadu. Jedan od njih zastane i pripali cigaretu. Pogleda na trenutak u pravcu dječaka, ali je Jimmy ležao sakriven iza velikog komada pećine. Ležao je tamo potpuno nepomičan, sve dok se stražar nije udaljio i dok nije nestao u tmini. Tada se prišulja zidu.

Kad je dječak stigao do zida, zastane nekoliko trenutaka teško dišući. Rana na nozi bila je dobro zarasla i nije više osjećao nikakve boli. Ali je bio jako umoran od napora posljednjih dana, od jahanja i uzbuđenja što ih je doživio. Nakon nekog vremena pogleda gore na zid što se strmo penjao nad njim. Do ovog trenutka uopće nije mislio o tome kako će ući u tvrđavu, no nadao se da će mu to već nekako uspjeti.

Znao je jedino da preko zida ne može. Zid je bio previsok, i sagrađen od kamena tako da se čovjek po njemu nije mogao penjati. Dakle, morao se poslužiti varkom kako bi vojnici otvorili glavna vrata, i on nezapažen ušao i Fort Peyton. No najprije je htio pregledati zidove tvrđave da vidi ima li u njima kakav otvor ili kakva vrata. U ovom se kraju nisu morali bojati napada Indijanaca, pa bijelci tvrđavu nisu osigurali tako kao utvrdu na neprijateljskom području.

Oprezno je prolazio kraj zida i opipavao ga. Odozgo su se

čuli koraci vojnika na straži, ali oni sigurno neće posumnjati da se neki stranac šulja oko podnožja vapnenačkoga zida. Jimmy je čuo čak i njihove glasove, njihov razgovor i stoga požuri da umakne iz njihova dosega. Hodao je tik uza zid. Puno mu je pomagala i crna boja njegove kože jer ga je štitila i skrivala u tamnoj noći.

Jimmy je bio zdvojan. Nije našao u zidu nijedan otvor i već se htio vratiti da smisli neku lukavštinu, kad iznenada opazi vrata u zidu. Dječak nije vjerovao svojim očima. Zatvori ih i ponovno otvori, ali vrata nisu nestala. Još uvijek su bila tu pred njim. Jimmy se oprezno približi. Vrata su bila pritvorena. Zamalo da nije glasno kliknuo od radosti, ali pravodobno umukne.

Pogleda gore. Stražari se nisu mogli vidjeti. Oprezno gurne vrata i nestane u tvrdavi. Nalazio se iza neke šupe i pognuo se kad se začuo neki šum. Ali bila je to samo neka mačka koja je tražila hranu i udarila o limenu zdjelu koja je ležala pokraj kante za smeće. Jimmy olakšano odahne ogledavajući se na sve strane. Gdje li je bila Sarah? Jimmy odluči da se najprije ogleda oko kuće vlasnika dućana za kojeg je znao da ju je kupio.

Bio je stalno u mraku i šuljao se iza šupe. Otkrio je baraku s dućanom u sjevernom dijelu tvrđave. Ali između njega i dućana ležale su nastambe oficira i morao je proći ispred pročelja zgrada što su bile sagrađene sasvim blizu

zida, pa se nije stoga mogao provući s njihove stražnje strane. Jimmy zaustavi dah. Što će se dogoditi ako u jednoj od nastambi iznenada zasja svjetlo, ili ako neki vojnik izide da se malo prošeće jer ne može spavati?

Dječak odagna te misli i potrči sagnut pored nastambi. Ispod krova prednjeg dijela zgrade visila je svijeća čije ga je svjetlo, prije nego što se zaustavio na kraju baraka, na trenutak obuhvatilo. Sve je i dalje ostalo mirno. Činilo se da ga nitko nije vidio. Ni vojnici u svojim nastambama, ni straže na zidu. Fort Peyton ležao je tih i miran, obasjan blijedim svjetlom mjeseca.

Došao je do dućana. Oprezno pogleda kroz jedan prozor i prestrašeno ustukne kad zasja svjetlo. Čuo je kako netko odbacuje pokrivač i ustaje iz kreveta. Otkrili su me, pomisli u panici, netko će izaći i ubiti me. Ali to je bio samo vlasnik dućana koji je otišao u kuhinju po čašu mlijeka.

– Što je? – zapita sneni ženski glas.

– Ništa! Nisam mogao spavati, pa sam donio čašu mlijeka iz kuhinje! – odgovori vlasnik dućana.

I njegov je glas bio snen i umoran, a Jimmy olakšano uzdahne kad je uskoro začuo njegovo hrkanje.

Iza dućana nalazila se neka zgrada nalik na staju. Vjerojatno skladište s namirnicama, pomisli Jimmy. Sagne se još jače, prođe ispod prozora i dosegne vrata šupe. Ona se ne pomaknu. Pokuša još jedanput i zadovoljno hukne kad su se

drvena vrata pomakla prema unutra. U prostoriji je bilo mračno kao u rogu, ali Jimmy začuje da tu netko diše te se prestrašeno zaustavi. Možda je Sarah, no možda i neki drugi rob ili pomoćnik trgovca koji će odmah sve uzbuniti kad ugleda dječaka.

Jimmy ipak pokuša i ude u tamnu prostoriju. Došulja se tiho do osobe koja je ležala u mraku i pravilno disala. Bila je to Sarah! Zaista je bila Sarah! Prepozna njen mršavi lik i li-
meni prsten što ga je nosila na malom prstu lijeve ruke.

– Sarah! – reče tiho.

Djevojka je u trenu bila budna. Prestrašeno skoči sa svog ležaja. Htjela je kriknuti, ali joj Jimmy brzo rukom zatvori usta. Branila se zdvojno i udarala ga rukama i nogama.

– Sarah! Ja sam to... Ja sam! Jimmy! Budi sasvim mirna, Sarah! Odvest ću te odavle! – govorio joj je tiho.

Sarah ga je gledala ne vjerujući svojim očima. Onda se umiri, i on oprezno skine ruku s njenih usta. Počela je plakati naslonivši glavu na njegove grudi. Jimmy je pogladi po kosi.

– Ne plači, Sarah! Sve je prošlo!

Ona se umiri.

– Kako... kako si ušao? Kako si me našao? – zapita oklijevajući.

– To je duga priča – odgovori Jimmy tiho. Pogleda je. – Jesu li bijelci dobro postupali s tobom?

Sarah ga je dugo gledala.

– Vlasnik dućana me nekoliko puta istukao, onda kad nisam radila onako brzo kako je

on to htio. Ali on nije tako zao kao Barnes.

Jimmy stisne usne kad začuje ime omraženog nadglednika. Uspomena na vrijeme provedeno na poljima plantaže, na udarce bičem i prijetnje, još je bila svježa u njegovu sjećanju. Kao i uspomena na neuspjeli bijeg i smrt njegovih roditelja.

– Gdje su pokopani naši roditelji? – zapita sestru.

– Iza staje! – odgovori Sarah i pripije se čvrsto uz njega.

– Barnes je bio tako bijesan! Htio ih je najprije dati spaliti, ali... ali farmer mu je to zabranio! zabranio!

Jimmy je čvrsto primi za ruku i reče odlučnim glasom:

– Posjetit ćemo ih! Kad Ko-
kauči i Osciola potpišu papir s mirovnim ugovorom, kad se nagode s bijelcima i kad Seminole opet budu...

Sarah se strese.

– Seminole?

– Mi živimo kod njih – odgovori Jimmy ponosno. – Ja sam sada Koakučijev sin, i tebe će prigrliti kao svoje dijete! On je veliki poglavica!

Sarah ga nije pravo ni slušala.

– Seminole su bili ovdje – reče tiho. – Jučer su bili ovdje. Osciola, i taj Koakuči, i nekoliko ratnika s njima! Vidjela sam ih sve iz dućana.

– Zar su već bili ovdje? – zapita Jimmy. – Što se dogodilo? Jesu li dobili onaj papir?

Sarah žalosno zaniječe glavom.

– Što se dogodilo? Govori! – upita Jimmy glasnije nego što je htio i zgrabi svoju sestru za ramena.

HITCHCOCK

bira za vas

**Na 144 stranice najbolje kriminalističke pri-
povjetke poznatih svjetskih autora u iz-
boru Alfreda Hitchcocka!**

– Zatvoreni su – odgovori Sarah pokunjeno.

– U zatvoru su?

– Bijeli su ih ljudi bacili u zatvor! Najprije su ih primili i pretvarali se kao da namjeravaju s njima razgovarati. A zatim su se iznenada bacili na njih!

– Je li tko... jesu li koga...?

– zapita Jimmy sav prestrašen.

Sarah zaniječe glavom.

– Tukli su se. Došlo je do borbe, ali ubili nisu nikoga. A zatim su ih sve bacili u tamnicu!

Jimmiu je trebalo neko vrijeme da se pomiri s tom žalostnom viješću. Onda se njegovo tijelo napne.

– Moram ih osloboditi! Ne smijemo otići bez njih!

Sarah ga pogleda u nevjerici i odvrati sva u strahu:

– To ne ide! Oni su u zatvoru pred kojim stoje straže! Čuvaju ih vojnici!

– Nekako to moramo izvesti! – reče Jimmy. Buljio je nekoliko trenutaka u mrak, a zatim iznenada ustane. Digne se i Sarah s poda.

Sarah, smetena, pode za njim. Tiho su se prikradali vratima i tamo trenutak pričekali, zatim su šmugnuli van i sakrili se iza bačve za kišnicu. Odavle su mogli vidjeti gotovo čitavo vježbalište za vojnike.

– Gdje je zatvor? – zapita Jimmy tiho.

Sarah pokaže na zgradu na drugom kraju tvrđave.

– Tamo straga, ispod zapovjedništva. Ali tamo nećemo moći ući!

– Moramo pokušati! Budi oprezna kad se budemo šuljali

uz nastambe! Vojnici nas ne smiju vidjeti!

Djevojčica ne reče ništa, samo kimne.

Jimmy joj stisne ruku, da je ohrabri.

– Jesi li spremna?

– Da! – odgovori Sarah.

Pokraj nastambi su prošli bez šuma, suzdržavajući dah kad su morali proći kroz zrake svjetlosti koje je svjetiljka rasprostirala oko sebe. Na drugoj su strani, iscrpljeni, pali na zemlju. Nisu opazili da je neki vojnik izišao iz nastambe. Išao je zijevajući prema šupi kraj koje su djeca čučala. Nije imao na sebi jutarnji kaput, ali zrak je bio topao i vlažan, iako je noć već bila daleko poodmakla iza ponoći.

– Možda ćemo uspjeti skrenuti pažnju straže – reče Jimmy tiho svojoj sestri.

No u taj tren opazi vojnika. Zgrabi ga užas i nekoliko je trenutaka bio nesposoban da se pomakne. Zatim se pripije uza zid šupe i povuče Sarah sa sobom.

– Što je? – zapita Sarah.

Jimmy pokaže na vojnika koji se približavao.

– Zaboga! – prošapta djevojčica.

Bilo je prekasno za bježanje. Nisu mogli učiniti ništa drugo nego ostati sjediti u mraku i nadati se da ih neće otkriti. Ali vojnik se približavao sve više. Morao ih je otkriti! Jimmy čvrsto stisne sestru uz sebe. Nadao se da će im se bijeli čovjek smilovati i da ih neće predati. No istodobno je znao da vojnik mora slušati svoje postavljene i da će ih zarobiti.

U jednom je trenutku Jimmy htio skočiti na čovjeka, ali je brzo odbacio tu misao. Vojnik je bio visok i jak. Taj bi ga i u polusnu svladao. Ne! Za njih nije više bilo spasa! Otkrit će ih i baciti u tamnicu k Seminolama!

Vojnik se zaustavi. Jimmy ustukne i strese glavom. Sad nas je opazio, pomisli užasnuto, odmah će početi vikati. Sve je svršeno! U tom se trenu začuje blizu njih tiho struganje i jedna se prilika izviije iz tmine i baci na iznenađenog vojnika. Jimmy je vidio kako je nož zasjao u ruci napadača i otvorenim je ustima promatrao kako su se dva tijela sukobila i valjala po prašnom tlu. Ogorčeno su se borili u mraku. Svaki se tren moglo dogoditi da se drugi vojnici probude od te buke i izidu iz svojih nastambi. Sarah i Jimmy sjedili su kao skamenjeni i promatrali strašnu borbu. Vojnik je bio snažan i dobar borac, ali ga je napadač iznenadio i to je bila njegova prednost. I sve više je dobivao vlast nad vojnikom. Jimmy je ponovno vidio nož koji je zasjao u ruci napadača, zatim je čuo stenjanje i vidio da se vojnikovo tijelo na podu smirilo. Napadač ga polako ispusti iz ruku. Obriše svoj nož pijeskom i uputi se prema njima. Dječak je buljio u njega otvorenih ustiju.

— Koakuči! Ti?! — izusti u čudu.

Koakuči je teško disao.

— Moramo što prije otići odavle! Što brže!

Jimmy shvati brzo i samo reče sestri:

— Dodi!

Uzme je za ruku i s njom se odšulja do vrata što su još uvijek bila naslonjena. Indijanac ih je slijedio. U tvrđavi je bilo sve mirno, no nisu gubili vrijeme. Nisu progovorili ni riječi sve dok nisu stigli do ruba šume gdje je bio Jimmyjev šarac.

— Gdje je Osciola, gdje su ostali? — zapita dječak.

Poglavica mu ispriповijedi kako je bilo. Pripovijedao mu je o izdaji i o svom bijegu, pa i o Osciolinim slutnjama smrti. A zatim reče mračno:

— Drugi su htjeli ostati kod njega! Ali bijeli će ljudi to skupo platiti!

Jimmy i Sarah šutjeli su zbuñeno.

— Ti si nas slijedio? — zapita Koakuči. Popne se na šarca i povuče Jimmyja i Sarah k sebi na konja. Njegovo je lice odavalo tegobe prošle noći.

Jimmy nijemo kimne.

— Bojao sam se za Sarah! Bojao sam se da ti nećeš imati vremena da je oslobodiš.

Koakuči potjera konja dublje u šumu. U Fortu Peytonu još nisu pronašli mrtvoga vojnika, nikakav zvuk trube nije se čuo u noćnoj tišini.

— Ti si pametan dječak! I pravi si sin Koakučija!

Koakuči je to govorio vrlo ozbiljno dok je požurivao konja i usmjeravao ga prema rijeci gdje je bio sakrio svoj kanu.

— Čamac ne ostavlja za sobom nikakav trag! Reče i side s konja.

Jimmy i Sarah sjašu također, a Koakuči otjera životinju. Zatim pomogne djeci ući u čamac. Prihvativši veslo, reče im:

– Pred nama je dug put!

Jimmy se udubio u misli. Opazio je promjenu kod Seminola. Znao je da je mržnja njegova novog oca na sve bijelce sada bila neizmjerena. Odsad neće više znati za milost. Ni jedna naseobina, ni jedno selo neće odsad biti sigurni pred njim. Sve će uništiti i svoje ratnike povesti u posljednju, očajnu borbu protiv bijelih vojnika. Nade u mir nije više bilo. Jimmy je zbog toga bio jako žalostan. Ali je znao da drugoga rješenja nema. Kako bi Koakući drugačije mogao odgovoriti na krvavu izdaju nanesenju njegovu narodu i njegovim prijateljima?

– Rat! – reče Koakući ljutito, kao da je pogodio djeca-kove misli.

– Ubit ćemo sve bijele muškarce, a njihove žene i djecu otjerati!

Oklijevao je još trenutak, a tada mu se iz grla izvi bojni poklič njegova naroda.

– Osveta za Osciolu i Jiholodžija! Osveta za moj narod! Koakući se zaklinje da će se boriti do posljednjeg daha!!

XI

Koakući je održao riječ. Poput olujnoga vihora prolazio je zemljom, napadao naselja i male farme, i u svome bijesu nije poštediti nikoga. Citav je kraj stenjao pod udarcima šapa Divlje mačke, koja nije znala za milost i krvavo se osvećivala za izdaju prema svojim sunarodnjacima. Svagdje se u zemlji čuo zlokoban bojni poklič Seminola, a oblaci dima govorili su o zapaljenim farmama, o smrti i uništenju.

Jimmy i Sarah, i ostale žene i djeca trpjeli su zbog rata. Bijeli vojnici još nisu vraćali udarce, ali su Indijanci morali biti vrlo oprezni i stalno mijenjati svoje logore. Nisu više stanovali u udobnim čikijima, već u kolibama od grmlja, podignutim na brzinu, što bi ih smjesta opet uništavali kad bi se ratnici vratili s osvetničkog bojnog pohoda, jer bi onda svi morali napustiti taj kraj. Koakući i njegovi ljudi samo bi se kratko vrijeme zadržavali u logoru, a Jimmy i Sarah jedva su vidali svog oca.

Ali jedne se noći ratnici uopće nisu vratili, a Koakući objavi najveću pobjedu od početka novoga rata između bijelaca i Seminola.

– Braćo i sestre! – poviče.

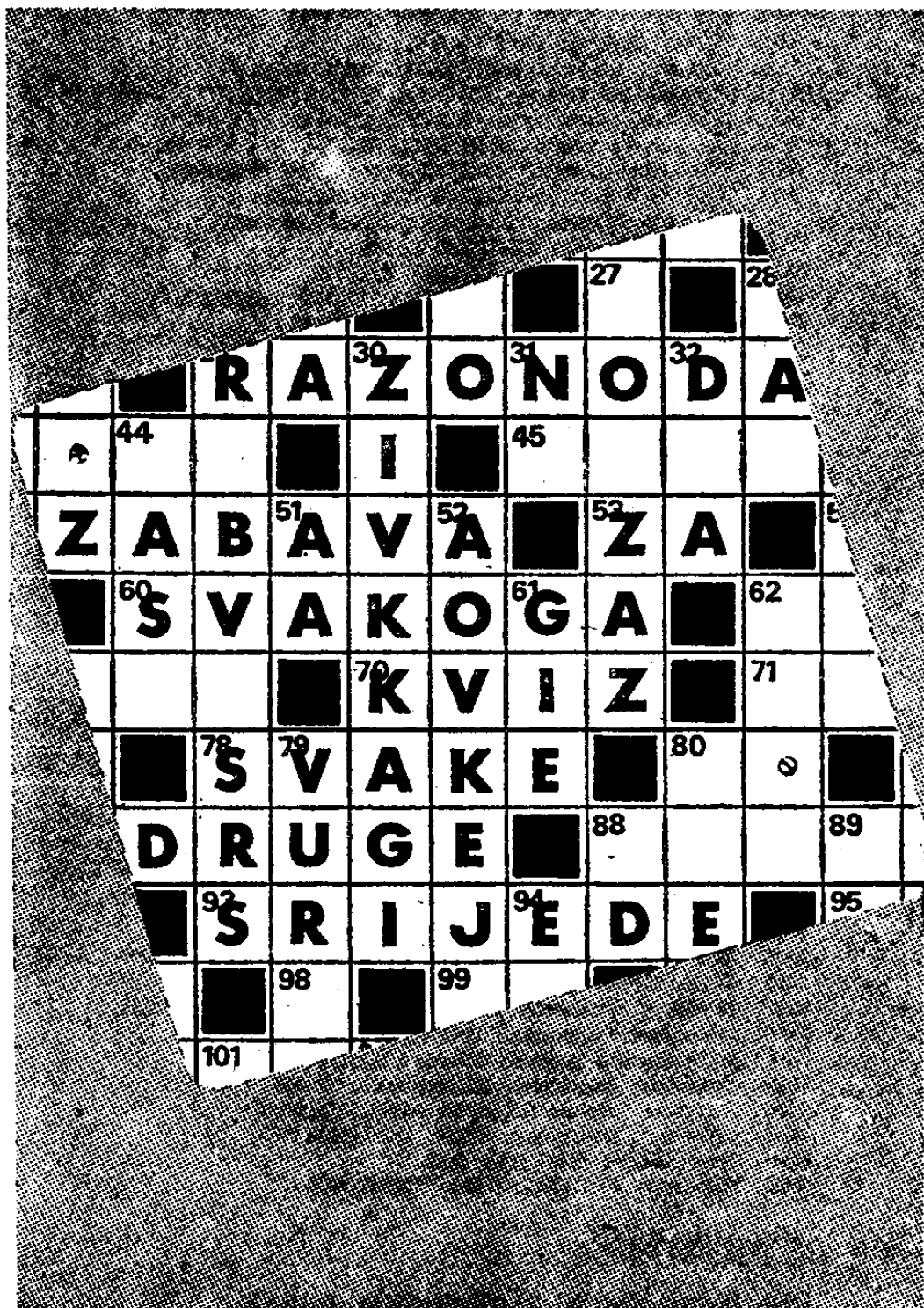
Bilo je kasno navečer. Plamenovi velike vatre igrali su svojim sjenama na njegovu licu.

– Braćo i sestre! Jedan od bijelih izdajnika je mrtav! Čovjek koga su bijelci zvali kapetan Thompson umro je izbođen udarcima noža.

Glasno povlađivanje i urlikanje bio je odgovor na poglavičine riječi. I Jimmy i Sarah, koji su sjedili na krajnjem rubu kruga slušalaca, u sjeni velike kolibe od grmlja, priključu se povcima radosti.

– Thompson je mrtav! – ponovi Koakući ljutito. – A uskoro će ga slijediti i čovjek koga zovu Jesup. I on će za njim u carstvo mrtvih i sjena. Dovest ćemo ga u logor gdje će umrijeti strašnom smrću!

Ali do toga nije došlo. Predsjednik Andrew Jackson smijeno je generala Jesupa, a ne njegovo mjesto došao je Za-

chary Scott koji je bio energičniji od Jesupa i spremao se da poslije velikih i dobro smišljenih priprema napadne Seminole.

– Otjerat ćemo ih u močvare, te proklete pse!

– U močvare? – zapita pukovnik Armistead začuđeno.

– Naravno! U močvare! Zar imate namjeru da tu prokletu crvenu gamad ostavite na životu? Zar hoćete možda da idućih nekoliko desetljeća budu na teret državi? – reče general.

Nervozno je otpuhivao dim svoje cigare.

– Ne, čovječe! Uzet ćete tišu vojnika i pobiti Indijance u pa-jay-okee-ima, ili kako još zovete taj prokleti kraj!

Pukovnik razrogači oči.

– Ali gospodine, reče kad se malo oporavio od svoga zaprepaštenja. – U tim močvarama sve vrvi od zmija i aligatora! A moji se ljudi tamo ne snalaze! Mi...

– Glupost! – prekine ga general gromkim glasom.

– Koješta! Krajnje je vrijeme da to nauče! Ta valjda imate toliko petlje da četiri stotine ili pet stotina divljaka dovedete pameti!

Pode zatim mirno k prozoru i baci svoju cigaru na dvorište tvrđave.

– Da, gospodine generale! – potvrdi Armistead ponizno.

– Dobro dakle! Gledajte onda da što prije odete! Obavijestite me kad budete imali posljednjega od njih u rukama!

– Na zapovijed, gospodine generale!

Pukovnik pozdravi vojnički i bijesan ode iz sobe. Već nakon

nekoliko sati napustio je sa tišuću vojnika Fort Peyton. Ljudi su nosili sa sobom zalihe za nekoliko tjedana, a većina ih je glasno proklinjala svoju sudbinu dok su jahali kroz glavna vrata. Bio je početak, prosinca i ni jedan nije bio siguran hoće li se uopće vratiti.

– Ako mi stari dopadne ruku, zakrenut ću mu vratom!

– šaptao je jedan vojnik drugomu.

Vojnici su bili tako zaokupljeni svojim bijesom da ni jedan od njih nije opazio vitkoga ratnika koji ih je slijedio u sigurnoj udaljenosti i čuo svaku njihovu riječ. Bijelci su kao žene, mislio je u sebi, brbljaju i kunu, i pri tome zaboravljaju misliti na svoju pravu zadaću. Kad je ratnik dosta čuo, povede svoga konja u šumu i po hita kroz grmlje smiješeći se zadovoljno.

– Što namjeravaju učiniti vojnici? – zapita Koakuči bijesno.

Bio je u logoru i upravo je Jimmyju pripovijedao o posljednjem ratnom pohodu.

– Je li njihov novi zapovjednik pametniji od onog štakora kojeg zovu Jesup?

Još se uvijek nije pomirio sa činjenicom da je general Jesup izmakao svojoj pravednoj kazni.

Arpeika se još uvijek smiješio.

– Gluplji je nego što smo mi svi mislili! A njegovi su vojnici brbljave babe koje samo čitav dan govore i ne gledaju oko sebe!

– Zar je poslao vojnike protiv nas?

Arpeika se uozbilji.

– Mnogo vojnika! Broj koji se kod bijelaca zove tisuću!

– Zar tisuću? – uzvikne Jimmy prestrašeno.

Ratnik je izgledao kao da ga se to uopće nije dojmilo.

– Oni odlaze prema močvarama – reče prezirno.

– Idu k jezeru Okičobi! Tamo će poginuti još prije nego što ugledaju i jednoga od nas!

– Prema močvarama? – zapita Koakuči začudeno.

Do sada su se vojnici bili ograničili na to da štite velika naselja, a slali su samo pojedine male odrede u pajay pajay-okee-je. S tako velikom vojskom još se nikada nisu usudili poći u močvare. Poglavica prezirno skupi usne.

– Imaš pravo! – obrati se Arpeiki.

– A ostali će oboljeti ili toliko oslabiti da neće ni znati kad nam budu pali u naručje!

– Postavit ćeš im zamku?

Koakuči kimne ljutito.

– Dočekat ćemo ih kod jezera Okičobi! Još ću danas poslati izviđače i sazvati sve ratnike Seminola.

Nekoliko dana poslije ratnici su bili spremni. Jimmy i Sarah stajali su na obali rijeke i divili se nebrojenim kanuima koje su žene i ratnici tovarili. Logor je vrvio od ljudi, a Jimmyja se dojmilo što njegov poočim zapovijeda tako velikim mnoštvom ratnika. Nije bio izabrani poglavica, ali se u tim teškim vremenima uzvinuo do vode svoga naroda i njegovi su ljudi znali da ga moraju slušati ako žele još ostati slobodni.

Širom otvorenih očiju promatrao je dječak Koakučija koji je

stajao usred svojih ratnika i izvikivao zapovijedi. Koakuči se nasmtješi i pode u susret svom posinku.

– Jimmy, postao si stariji i gotovo da si već ratnik! Hoćeš li poći s nama i za vrijeme borbe paziti na kanue?

Jimmyju zasjaje oči od ponosa. Nije se uopće nadao da će smjeti pomagati ocu.

– Da! I neću te razočarati! – odgovori dječak.

– Dobro! Donesi svoje stvari i oprosti se od sestre! Pred nama je dalek put i zato želimo odmah krenuti!

Uskoro zatim bili su Koakuči, njegov posinak i četiri stotine ratnika na putu. Trebalo im je tri dana da stignu do jezera Okičobi. Jimmy se divio širokom i neizmjereno velikom jezeru čije su se vode protezale do dalekog horizonta. Na obali su rasle povijuše i čempresi što su stršili daleko iznad vode. Na jezeru su plivali otoci sa završenim drvećem, s odumrlim čempresima i rogozom.

– Vidjeli smo vojnike – izveštavali su izviđači koje je Koakuči isti dan ujutro bio poslao da izvide kuda se kreću bijeli vojnici.

– S njima ćemo lako izaći na kraj!

Koakuči kimne zadovoljno i zapovijedi:

– Sakrijte čamce u grmlje! Požurite!

Ratnici su šutke veslali do obale i izvukli čamce. Nije prošlo ni deset minuta, a čamci su već bili tako sakriveni da su se mogli opaziti tek kad bi se više puta pogledalo onamo. Bili su pokriveni trstikom i poviju-

šama te su se jedva nazirali na tamnoj pozadini drveća.

Koakuči se obrati Jimmyju pružajući mu pušku:

– Ti ostaješ ovdje! Znaš li baratati puškom?

– Da, znam! – kimne Jimmy ponosno.

Koakuči položi obje ruke na ramena svoga sina.

– Upotrijebi to oružje samo onda ako drugačije ne bude išlo! Ali onda ciljaj dobro! Bijelci te neće poštediti ako te ovdje nađu!

Jimmy proguta slinu. Grlo mu je bilo sasvim suho.

– Znam. Dobro ću se sakriti i čekati vaš povratak!

Koakuči se zadovoljno nasmiče.

– Uskoro ćemo se vratiti!

Zagrli svog posinka i vrati se svojim ratnicima. Jimmy je čuo njegov gromki glas, a potom ga je vidio kako zajedno s ostalim ratnicima ulazi u vodu i pliva do jednoga od onih otoka s drvećem. Ratnici koji su svoje puške držali visoko nad glavama, isplivali su na kopno i posakrivali se u grmlju otoka. Tri druga odreda razdijelili se na obali i nestali u grmlju. Nekoliko trenutaka poslije nitko se od Seminola nije više vidio. Močvare su ležale u gotovo sablasnoj tišini pod jarkim suncem.

Jimmy se povuče iza jednoga grma. Jedva se usudio disati. Još nikada nije vidio borbu bijelaca i Indijanaca i srce mu je lupalo u grlu. Hoće li Koakučiju uspjeti da iznenadi vojnike? Hoće li moći svladati nadmoćne bijele ljude? U Jimmyju se probude sumnje, ali je vjerovao u svog oca i znao da

će učiniti sve da spasi svoj narod od propasti što mu je prijetilo.

Ratnici su u međuvremenu stigli do čistine gdje su čekali vojnike. Čučali su bez glasa u svojim skrovištima i osluškivali šumove što su dolazili iz pa-jay-okee-ja. Žuborenje vode, šumor vjetra u širokim krošnjama drveća i glasno kreketaenje velikih žaba. Ali čuli su se i drugi zvuci koji nikako nisu pristajali močvari. Klepetanje metala, koraci što su posrtali, i glasni glasovi što su kleli sve i svakoga. A jedan je gromki glas izdavao zapovijedi.

– Vojnici! – reče Arpeika tik uz svoga poglavicu. – Uletjet će ravno u našu zamku!

– Gluplji su od vodenih zmija! – reče Koakuči tiho.

Uhvati svoju pušku i još se dublje sagne iza debla što ga je odabrao kao zaklon.

– Čekat ćemo dok ne budu sasvim blizu nas – reče tiho – a Arpeika pošalje zapovijed dalje.

Vojnici su se sve više približavali. Nisu slutili smrtnu opasnost u kojoj su se nalazili. Njihova su osjetila bila zamagljena iscrpljenošću i groznicom, većina njih bilo je na kraju svojih snaga. Mnogi su već umrli od ujeda zmija, ili su jednostavno ostali ležati potpuno iscrpljeni, ili su se utopili. Drugi su zaostali i lutali močvarama. Gotovo su svi trpjeli od tropskih komaraca koji su u tamnim oblacima napadali na njih. Nisu više znali koliko su dugo već u tom paklu, i nisu znali da kalendar u sobi generala Scotta pokazuje datum 20. prosinca godine 1837.

Koakući je vidio iscrpljena lica vojnika i zadovoljno se smiješio. Položi prst na obarač svog oružja. Kad su bijelci bili udaljeni svega nekoliko metara od njega, povuče.

— Osveta za Osciolu! — počuje glasno. — Osveta za Jiholodžija, za Mikenopaha i Koihadžiju!

Njegove se daljnje riječi izgube u zaglušnoj buci, u praskanju pušaka i krikovima ranjenika i umirućih. Buka je dopirala do Jimmyja u njegovu zaklonu. Dječak se prestrašeno trgne, iz svog grma i pogleda zaprepašteno u smjeru odakle su dolazili pucnjevi i vika. Otvori usta, ali se njegov krik nije čuo, prinese obje ruke licu i stane plakati kao da nikada više neće prestati.

Plakao je i kad se Koakući iznenada pojavio pred njim i podigao mu lice.

Jimmy jedva proguta slinu.

— Gdje su... gdje su ostali?

Koakući pogladi svog posinka po glavi.

— Doći će za mnom! Izvojevali smo veliku pobjedu! Većina vojnika su mrtvi ili pobjegli!

Ali poglavičino je lice usprkos pobjedi bilo čudnovato žalosno.

— Što ti je? — zapita Jimmy tiho. — Zar rat još nije zavr-

šen? Zašto sada neće biti mir? Zar bijelim ljudima još nije dosta?

Poglavica pogleda na jezero. Na jednom otoku spazi ždrala koji je sa spuštenim krilima stajao u šiblju i polagano se spuštao na zemlju. Bilo ga je pogodilo zalutalo tane i ptica je umirala.

— I naš će narod jednoga dana doživjeti sudbinu ovoga ždrala — reče Koakući čiji je glas sada bio težak i žalostan. — Nadmoć bijelaca je prevelika. To sam saznao na dan naše velike pobjede. Mi ćemo polako umirati i propadati.

Teško uzdahne i zagrlji sina da ovaj ne vidi njegove suze. — Idi k bijelim ljudima! Tamo će ti biti bolje nego kod nas!

Jimmy pogleda prema ždralu koji se još borio sa smrću i žestoko udarao krilima.

— Ne! Ostat ću s tobom! Ti si mi otac, a ja sam tvoj sin! Moramo ostati zajedno!

Koakući ga zagrlji.

— Nama još uvijek ostaju naši snovi, naša povijest i sjećanje na ono što je nekada bilo. To je više nego što većina ljudi može o sebi reći! Uzme Jimmyja za ruku i pođe s njim do obale u susret ratnicima koji su se vraćali iz boja.

KRAJ

U pripremi

G. F. Unger
TRAGOVİ SMRTI

**biblioteka
kriminalističkih
romana**

**donosi djela najboljih svjetskih autora
kriminalističkog žanra.**

**Svakog drugog ponedjeljka potražite novi roman
biblioteke TRAG na novinskim kioscima.**

